

Jonnan uusi elämä

Älköön tämä kertomus masentako ketään, vaan saakoon meidät ajattelemaan esittämämme asian vakaavuutta ja laajuutta. Ahdistavasta suhteesta irtautuminen on vasta uuden elämän alku, ja kaikenlaisessa ihmisarvoisessa elämässä joutuu taistelemaan ja etsimään sitä todellisuutta, joka on kadonnut mennessä elämässä.

Kannattaako kahden uhrin yrittää yhteistä elämää? Siihen emme pysty vastaamaan, sillä jokainen ihminen on erilainen. Ymmärtääkö uhria kukaan muu kuin toinen uhri? Löytyykö ymmärtävää tukijaa sellaisten joukosta, jotka eivät asian kanssa ole olleet tekemisissä? Jaksaa uusi kumppani kaiken sen selvittelytyön, jota uhrin on suoritettava mahdollisesti vuosien ajan? Niin, kuka siihen voisi vastata tyhjentävästi!

Jonna on kirjojemme kuvitteellinen, mutta silti niin todellinen hahmo, joka on kokenut todella helvetillisen ihmissuhteen vapaan seurakunnan vanhemmistoveljen kanssa. Hengellisistä asioista ei puhuta liikaa tässä kirjoituksessa, joten sen voi lukea aivan tavallinen, maallinen ihminen.

Kauppakeskuksessa

Kauhistuttava lemu tunkeutui Jonnan sieraimiin. Siinä oli jotakin selittämättömän tuttua, mutta se tuntui täysin sopimattomalta Koskikeskuksen käytävälle. Joku hamuili takaapäin otetta Jonnan käsivarresta ja haju oli nyt henkeäsalpaava. Pelästynyt nainen otti muutaman juoksuaskeleen eteenpäin ja kääntyi katsomaan taakseen. Hän ei nähnyt tarpeelliseksi paeta kauemmaksi, sillä käytävä oli täynnä alennusmyynnin paikalle tuomia ihmisiä.

Kaiuttimista tunkeutui soljuvana virtana mitä ihanimpia ja suorastaan ”käsittämättömiä” erikoistarjouksia. Ne toisaalta Jonnan mielestä kuuluivat tähän ympäristöön, mutta tietoisena pankkitilinsä saldon surkeudesta häntä välillä suorastaan raivostuttivat nämä ällötävän makeat äänet, jotka luonnottomalla äänenpainolla tarjosivat paljon sellaistaakin, mitä Jonnan olisi tehnyt mieli.

Hän oli kerran ollut menossa bussilla leirintäalueelta Helsinkiin, kun bussiin oli astunut hieman nuhruinen vanha mies istuutuen bussin etuosaan pieni kassi kädessään. Yksi kerrallaan etuosan matkustajat siirtyivät aivan bussin perälle, niin että hetken kuluttua auton kulku hiukan muuttui, koska kaikki paino oli aivan takaosassa. Niin sanoinkuvaamattoman hirvittävää lemua hän ei eläissään ollut haistanut, ja koko joukon jäädessä pois sairaalan pysäkillä odottaakseen seuraavaa bussia työstä myöhästymisen uhallakin, hänkin henkeään pidätellen riensi ulos takaovesta, haukkoen sitten raitista ilmaa kuin tukehtumaisillaan oleva viemäriin pudonnut naapurin kissa. Niin, kissa oli selitys tällekin mieleen painuneelle kokemukselle, sillä miehellä oli kuulemma kotonaan kymmeniä kissoja, jotka tekivät tarpeensa minne sattui. Tämän tiesi kertoa bussinkuljettaja, jolla täytyi olla rautaiset hermot tai tukkoinen nenä!

Tämä käsi ojossa uudelleen lähestyvä mies haisi jollekin vastaavalle, aikaansaaden malliesimerkin haurasta ohittavien ihmisten siirtyessä mahdollisimman kauaksi. Vielä pari vuotta sitten Jonna olisi ollut sanoinkuvaamattoman kauhun vallassa tällaisen tilanteen edessä, ja olisi kasvot kalpeina juossut ulos koko rakennuksesta. Mutta hän oli tuntenut vahvistuneensa aivan uskomattomalla tavalla kaikkien kokemiensa kärsimysten jälkeen.

Yksi suurimmista elämään vaikuttaneista asioista oli hänelle itselleen ollut tiedostamaton ihmispelko. Hän oli kokenut jokaisen vain yrittäneen hyötyä hänestä, mutta nyt tämä vieläkin käsi ojossa ja jonkinlaista säälittävän hymyn tapaista tavoitteleva mies aikaansai hänessä vain myötätunnon reaktion. Hiukan pakonomaisen hymyn vastaukseksi antaen hän totesi: ”Minulla on niin vähän rahaa, etten voi nyt antaa.” Kääntäen selkensä avustusta pyytäneelle hän riensi seuraavaan kerrokseen johtaville rullaportaille.

Suurin osa Jonnan tietoisuutta hyväksyi hänen asennoitumisensa tähän kurjaan maan matkaajaan, mutta jälleen kerran hän joutui kohtaamaan sen tunteen, jota hän oli opetellut pakenemaan jo yli kolmen vuoden ajan. Hän oli viimeinkin alkanut tietämään kuka ja mitä oli, ja kaiken tämän myötä hän oli löytänyt yhteyden siihen Jonnaan, joka avioon menemisen tai paremminkin joutumisen jälkeen oli hävinnyt luonnehäiriöisen ihmisen painostavaan maailmaan. Mies oli ollut seurakunnan vanhemmistoveli heidän edellisellä paikkakunnallaan. Nyt Jonna asui kolmatta vuotta Tampereella, mahdollisimman kaukana entisestä elämästä ja pitkän aikaa suorastaan piinaavia tekstiviestejä lähettäneestä miehestään. Poliisin asiaan puuttuminen oli viimein lopettanut piinan, niin että mies oli väsynyt ja todennut vaimon olevan mitä pahimmanlaatuisen luopio, joka olikin syytä jättää.

Niin, mikä oli tuo inhottava tunne, joka ei selvästikään kuulunut hänen itsensä hyväksymään persoonaansa? Haluamatta sitä, kokien suorastaan vastenmielisyyttä mielikuvaansa kohtaan, hänen silmiensä eteen astui kuin menneisyyden haamuna seurakunnan jäsen toisensa perään sormi pystyssä ja nuhteleva ilme kasvoillaan: ”Jonna hyvä, jokainen todellinen jumalanlapsi tuntee sääliä heikkoa kohtaan, ja auttaa häntä mahdollisuuksiensa mukaan!” Jonnaa, nyt näin monen vuoden jälkeen, nauratti sekä itketti ja suututti yhtä aikaa. Hän tiesi koko olemuksellaan miten jokainen hänen tuosta entisestä seurakunnastaan tuntema sisar olisi nenäänsä nyrpistäen ja mielessään Jumalan tuomiota julistaen paennut paikalta kukkaroaan tiukasti taskussa puristaen.

Kauniita ajatuksia oli olemassa vaikka kuinka paljon, ainakin raikkaassa ulkoilmassa ja auringon paistaessa niin elämän kuin kaupungin taivaalla. Mutta tosipäikän edessä lähimmäisenrakkaus pysähtyi puliukon hajuun tai sairaalan pitkäaikaisosaston desinfioituun, monen mielestä niin tunkkaiseen ilmaan. Autettiin kylä, mutta kukapa niistä hyvistä teoistaan kirjaa pitäisi! Jonnan tuntema pahoinvointi muuttui jumalalliseksi vihaksi tämän ostoskeskuksen rullaportaiden sylkäisessä hänet kolmannen kerroksen tasanteelle. Kuinka hiivatissa nämä ihmiset kehtasivat koko ajan esittää

auttajahahmoa, vaikka eivät todellisuudessa ojentaneet kättänsä tai apuansa kenellekään sitä todella tarvitsevalle!

Niin, Jonna kävi tässä ostoskeskuksessa muiden kaupungin isompien kauppojen ohella melkein joka päivä, sillä hän tunsi itsensä äärettömän yksinäiseksi, vaikka pyrkikin tällä tavoin pakenemaan tuota tunnetta. Vuosi eron jälkeen oli tuntunut suorastaan riemulliselta kokemukselta, ja hän oli silmät kirkkaina loistaen vannonut kaikille tuttavilleen, ettei enää ikinä elämänsä aikana solmisi minkäänlaista suhdetta keneenkään mieheen. Hän on saanut tarpeekseen kaikesta petollisuudesta ja miesten jatkuvasta hyväksikäytöstä!

Seuraava vuosi oli mennyt sekin melko lailla samaa vakuuttaen, mutta nyt silmät eivät enää olleetkaan aivan niin kirkkaat, koska oli tapahtumassa se, mikä väistämättömästi on edessä useimmilla kovia kokeneilla naisilla. Yksinäisyys ei ollut sittenkään niin riemullinen asia, mihin itseään oli kuin aivopessyt. Selvääkin selvempää oli, että tämä oli tuhat kertaa parempi kuin menneisyys niin sairaan ihmisen kanssa. Kun kehenkään ei voinut luottaa, oli parempi pysytellä yksinäisyydessä omassa rakkaassa yksiossaan.

Kun joku huomaa

Jonna oli sen näköinen nainen, että melkein koko hänen elämänsä ajan miehet katsoivat häneen tarpeetoman pitkään. Mutta niinä vuosina kun hän oli naimisissa miehensä kanssa, oli hänen surullinen olemuksensa ja kumarainen kulkunsa kuitenkin vaikuttanut sen, ettei häntä juuri haluttukaan huomata. Ja mikä ehkä surullisinta oli se, että hän itse oli kuin poissa kehostaan eikä seurannut ympäristönsä tapahtumia. Hän oli näkymätön, häntä ei ollut olemassakaan. Oliko siis ihme, jos kukaan ei pannut häntä merkille? Mutta nyt parin vuoden ajan hänen ryhtinsä oli muuttunut aina vain suoremaksi, ja itsensä tiedostavan naisen olemus oli uudelleen alkanut kääntää katseita hänen puoleensa. Ja tämä oli se seikka mikä kaiken rauhan ja turvallisuuden keskelle oli tuonut aivan uudenlaista levottomuutta. Se ei ilmeisestikään ollut mitään pahanlaatuista levottomuutta, vaan pakkoa kohdata elämän mukanaan tuomia haasteita aivan uudella tavalla.

Ostoskeskuksessa yksinään kulkevilta miehiltä hän sai ajoittain polttaviakin katseita, jotka viestittivät aivan selvästi: ”Sinä olet todella viehättävä keski-ikäinen nainen. Minä mielelläni lähtisin kanssasi kahville.” Jonna näytti todellista ikäänsä huomattavasti nuoremmalta.

Nämä katset ja huomiota herättävän tahdikkaat oven avaamiset saivat aikaan melkoisen tunnemylleruksen Jonnan sisimmässä. Hän ei selvästikään halunnut mitään, mutta aivan selvästi sittenkin kaipasi jotakin... hmmm... sitä hän ei halunnut itselleen tunnustaa!

Lupaukset yksin olemisesta päivät muutaman vuoden ajan, mutta sitten oli tullut hetki, jolloin hän niin suuressa määrin kaipasi seuraa, että pyysi vuosikautia tuntemansa uskonveljen kylään luoksensa. Ville oli itse asiassa ollut ainoa luotettava ihminen hänen elä-

mässään, ja pahimpina vuosina hän oli lukemattomia kertoja soittanut tälle salaa ostamallaan kännykällä, jonka laskut menivät erään tuttavan osoitteeseen. Hän siis alkoi kuitenkin seurustella, vaikka oli tuhat kertaa vannonut jättävänsä sen tekemättä!

Hän siis tapaili nyt Kontulasta saakka käyvää Villeä, joka aina oli ollut hänen sydäntään lähellä, etenkin kun tämä oli elänyt parhaan elämänsä juuri samanlaisen naisen kanssa, mitä Jonnan mies oli ollut. Asia oli kaikille aivan uusi, ja useiden henkilöiden julkituomat varoituksen sanat kahden uhrin ystäväystymisestä tälle asteelle eivät tuntuneet tarpeellisilta. Vai miten todellisuudessa oli?

Kuten yleensäkin on tässä elämässä, kuului Jonna niihin naisiin, jotka eivät siinä iässä niin valtavan suuressa määrin kaipaa jatkuvaa miehen läheisyyttä, tai sisäisyyttä. Ei kun asia on niin, että nainen kaipaa läheisyyttä, mutta ei sitä läheisyyttä mitä mies tarjoaa. Hyvänen aika, mitä se läheisyys nyt sitten oikein onkaan? Juuri tässä kohden törmäämme ikivanhaan ongelmaan, joka aivan tavallisen kansan keskellä ei ole niin valtava ongelma, kuin mitä se on psykopaatin kanssa eläneelle ihmiselle. Jonna tiesi, aikuisena ihmisenä, mistä noin yleensä ottaen on kysymys, mutta huomioiden hänen lapsuutensa kokemukset ja sellaisen miehen läheisyyden tarpeen, mikä aivan käytännössä oli vain sisäisen läheisyyden tarvetta, eli Jonnaan tunkeutumisen tarvetta — niin huomioiden Jonnan tunne-elämän kaiken tämän tarpeen ja selvittämisen keskellä, hänen oli pakko itsensäkin myöntää, ettei hän oikein tiennyt mitään todellisesta läheisyydestä!

Jonnalla oli nyt ystävä, joka kävelyretkillä mielellään olisi pitänyt kiinni tämän kädestä, mutta koska vasta toipuva ihminen pelkäsi julkistaa heidän yhdessäoloaan, kävelivät he vain rinnakkain ja lähekkäin, ikään kuin kukaan ei olisi osannut tehdä mitään johtopäätelmiä nähdessään heidät yhdessä! Ville oli ollut niin monta vuotta yksinään seurustelematta keneenkään kanssa, ettei tämä järjestely häntä suuremmin haitannut, vaikka hiukan... hiukan harmittikin. Mutta hiukan enemmän oli alkanut harmittaa ja joskus suorastaan suuttuttaakin se seikka, että niin rakkaasti katsova ja hymyilevä Jonna, joskus suokonkin antaen, ilmoitti seuraavan tapaamisen olevan noin kuukauden päässä.

Villen aika tuntui joskus ahdistavan etanamaisesti matelevalta, etenkin niinä hetkinä kun hän oli yksin. Tämä oli eräs elämän inhottavimmista puolista, sillä ollessaan Jonnan kanssa tuntui aika saavan pikajunan vauhdin. Ja junan lähtöön oli aina niin tuskastuttavan lyhyt aika, vaikka hän olisi tullut rakkaansa luokse monta päivää sitten!

Ville oli juuri soittanut Jonnalle ja kuuluvuus oli melko huono, sillä kumpikin vaelteli ostoskeskuksessa, vain lähes parinsadan kilometrin päässä toisistaan. Miksi elämän pitikään olla tällaista! Kumpikin todellisuudessa kärsi yksinäisyydestä, vaikkei sitä rohjennutkaan tunnustaa. Kumpikin piristi elämäänsä ehkä valheellisellakin tavalla vakuuttaen nauttivansa vihdoin koittaneesta vapaudesta. Nyt ei koko ajan tarvinnut pelätä puhelimen soivan ja puolison vihaisella äänellä tiedustelevan, missä hän oli menossa kun ei ollut koto-

na. Uskomatonta mutta totta, psykopaattipuolisot saattoivat tietyissä tilanteissa jopa viidentoista minuutin välein tarkistaa ”rakkaansa” olinpaikkaa ja kotiintulon hetkeä. Kuinka aikuiset ihmiset saattoivat käyttäytyä sellaisella tavalla?

Ville muisti kuinka aikanaan lapset saattoivat pienin väliajoin soittaa yhä uudelleen ikään kuin uskoen isän katoavan, jollei tätä muistuttanut heidän olemassaolostaan. Kumman olemassaolo sitten oli tärkeämpää, kaipa isän, jota lapset niin suuresti kaipasivat? Mitä eroa todellisuudessa oli Mikan ja Saijan asenteella häntä kohtaan, ja sillä, miten Ritva jatkuvasti halusi tietää miehensä olinpaikan? Tässä suhteessa ex-vaimo oli totaalisesti sillä tasolla, millä lapset olivat kolmesta noin seitsemään ikävuoteen asti. Lasten numeron näkyminen puhelimen näyttöruudulla kesken työpäivän herätti hienoisesta närkästyksestä huolimatta iloa, mutta jos puhelu tuli vaimon työpaikan numerosta, valtasi ajoittain tukahduttava tunne mahdollisesti sillä hetkellä työttömänä olevan miehen mielen. ”Missä olet rakkaani, tulen kotiin aivan pian, ja toivoisin voivani kerran istuutua valmiiksi katettuun ruokapöytään. Olen hirvittävän väsynyt, sillä töissä on ollut suorastaan kauhea kiire. Voisitko ystävällisesti imuroida ja laittaa tiskit ja pyykit pesukoneeseen?” Tuolla hetkellä vaimon ääni ei vastannut puheen sisältöä, vaan tuntui melko teennäisen väsyneeltä.

Kosmista säteilyä?

Ville muisti kuinka hän usein kaupungilla ollessaan oli tarjoutunut hakemaan vaimon työpaikalta. Tämä oli ilahduttanut ”loppuun kulunutta” työpaikalla ahertajaa, ja uutta toivoa elämään antoi rakkaan lupaus siitä, että illalla olisikin sitten enemmän aikaa ja voimia yhdessäoloonkin.

Ville etenkin sateella meni mielellään sisälle toimistotiloihin odottaakseen siellä vaimon työpäivän päättymistä, tämä kun oli sellaisessa asemassa, että saattoi ajoittain lähteä ennen varsinaisen työpäivän päättymistä.

Se Ritva, jota Ville syrjäsilmillä seurasi toimiston aulasta, oli mitä energisimmin ja ihastuttavimmin naisihminen, jota useimmat miespuoliset virkailijat seurasivat katseillaan oman työnsä ohella. ”Vaimosi on juuri neuvottelussa tuolla osastopäällikön kanssa. Kyllä hän sieltä kohta tulee. Voi sinua onnenpekkää, kun sinulla on tuollainen vaimo!” Tällä kohden Ville tunsi kylmiä väreitä sisimmässään, sillä hän tiesi etenkin tämän muotia seuraavan gigolon erikoisella tavalla iskeneen silmänsä hänen vaimonsa ihanuuteen. Olivatpa aikanaan olleet useaankin kertaan yhdessä firman edustusmatkoilla, niin että vaimolta oli väsymyksen ja muutaman lasillisen vaikutuksesta lipsahtanut lauseita, jotka saivat miehen epäilemään kaikkea mahdollista.

Häntä itseään ei oikeastaan koskaan keuhuttu missään suhteessa, paitsi niissä tilanteissa, missä miehen ansiot tuottivat vaimollekin kunniaa. Mutta yleensä ottaen jokainen positiivinen ja kehuva ilmaisu koski jotakin näistä työpaikan hurmuripojista.

Jonna puhui vain kauniita asioita Villestä, ja tämä oli kuin balsamia kärsivälle sielulle. Kerrankin hän kelpasi sellaisena kuin oli, mutta jos kerran tämä hänen elämänsä sulostuttaja sellaisella tavalla arvosti häntä ja piti hänestä, niin miksi seuraavaan tapaamiseen piti olla melkein kuukausi?

Jonnan ääni muuttui aina kun Ville sanoi jotakin kaunista, ja etenkin sanan ”kulta” lausuminen sai tämän hetkeksi vaikenemaan. Jonnan tuntui olevan mahdotonta vastaanottaa hyväileviä sanoja ja eleitä. Näin kö syvästi ihminen rikotaan väärässä ihmissuhteessa, jopa yhteisön ja seurakunnankin hyväksymisen tuella?

Ensimmäisillä tapaamisilla Jonna oli antanut Villen halata itseään ja jopa antaa suukkoja, mutta oli joka kerta miehen häntä koskettaessa ikään kuin jäykistynyt ja pysähtynyt. Hän tuskin vastasi halauksiin ja suudelmiin, asettaen toki kätensä miehen ympärille, mutta... mutta... Jonnan kädet hiukan puristivat Villen selkää, mutta eivät juurikaan liikahtaneet siitä, mihin ne kosketuksen alkaessa oli asetettu. Suu avautui hiukan, muttei oikeastaan mitenkään vastannut tähän intiimiin kosketukseen. Tässä kohden ilmeisestikin niin paljon vääryyttä kokeneet sielut laukaisevat liikkeelle ajattelemisreaktion, joka haluaa selvittää mistä todella on kysymys. Jonna oli aivan selvästi antanut ymmärtää kaipaavansa läheisyyttä, ja joka kerta Villen lähestyminen sai kasvoille niin autuaan hymyn, ettei mies ollut sellaista vielä koskaan aikaisemmin nähnyt.

Ville oli toki suukotellut vaimoaankin, mutta alusta alkaen heidän välillään jokin oli ollut totaalisesti vialla. Siitä kertoi jo sekin, että heidän oli todella vaikea katsoa toisiaan silmiin, mikä oli täydellinen vastakohta tämänhetkisen rakastetun rinnalla. Ritva oli halunnut ajoittain suukkoja, hänelle sopivina hetkinä. Oli sellaisiakin hetkiä, jolloin suukko oli suuri loukkaus kotitöidensä ääressä ahertavalle vaimolle. Mies ei selvästikään osannut arvostaa vaimonsa uurastusta, kun sellaisella hetkellä tuli häiritsemään muutenkin uupunutta vaimoa! Todellinen mies arvosti oikeaa hetkeä, jos vähänkään tunsi naisen sielunelämää!

Eihän Ville ollutkaan todellinen mies, kaikkiin vaimon työpaikan gentlemaneihin verrattuna, jotka joskus kesken työpäivän sujauttivat poskisuukon niin ihanalle työtoverille, joka oli selvittänyt ongelman, jota muut päiväkausia olivat miettineet!

Ritun rakkaus aivan selvästikin vuoti ulos hänen olemuksestaan työpäivän aikana, ja se mikä hetki sitten jäi sanomatta, kalvoi miehen mieltä tuhottomasti. Hän oli jälleen kerran noutamassa vaimoaan kotiin, ja täällä työpaikalla hän näki naisihmisen, joka kaikin tavoin olisi tyydyttänyt hänen rakkaudenhaluaan. Mutta eihän täällä voinut tarrata kiinni vaimoon ja suukotella, tai sitten riisua hänet ja asettaa odotushuoneen sohvalle!

Kuinka kaikki ihanuus ja rakkaus sellaisella tavalla voi olla kiinni ihmisen sijaintipaikasta tämän planeetan pinnalla, sillä mitä useampi kilometri oli ajettu kotia kohti, sitä enemmän vaimon muoto muuttui matkustajan paikalla! Suloinen ja energinen naisihminen, työpaikan päivänpaiste, muuttui kilometri kilometriltä yhä enemmän joksikin Sormusten herran elokuvan synkäk-

si kummajaiseksi, joka kotiovella ei jaksanut edes kaivaa avainta taskustaan! Ville oli hakenut vaimon kotiin, mutta jotakin vikaa oli maailmankaikkeuden siinä osassa, minkä lävitse he olivat kotiin ajaneet. Jokin ihmeellinen kosminen säteily oli pilannut vaimon mielialan ja suunnitelmat, niin että illalla mentiin nukkumaan hyvin synkissä mielialoissa!

Nyt Ville sai ajoittain sellaista läheisyyttä, mitä hän ei koskaan elämässään ollut kokenut. Jonna suorastaan pursui hellyyttä ja rakkaudellisuutta niinä hetkinä kun he olivat yhdessä. Mutta oliko todellakin maailmankaikkeuden tässä osassa jotakin pahasti vialla, sillä Villen päästyä Kontulan asuntoonsa, soitti Jonna kertoen lastensa ongelmista ikään kuin he eivät hetki sitten olisi tavanneet ollenkaan? Nämä kosmiset vaikutukset eivät olleet siis vain hänen ex-vaimoansa koskevia, vaan ne vaikuttivat muihinkin!

Villen muistuttaessa puhelun lopulla siitä, kuinka hän oli nauttinut Jonnan läheisyydestä, sai hän kokea ikään kuin kylmän suihkun. Jonna puhui kauniisti, rakkaudellisesti, mutta sanat olivat totaalisisessa ristiriidassa kaiken koetun ja mieliin jääneen tunteen kanssa. ”Sinä olet aivan samanlainen kuin kaikki miehet, niillä on mielessä vain se yksi asia. Nainen tarvitsee enemmänkin läheisyyttä, kuin sitä sellaista!”

Ville oli kokenut nimenomaan läheisyyttä, läheisyyttä jonka kaltaista hän ei koskaan aikaisemmin ollut kokenut. Mitä helkuttia se Jonna nyt tarkoitti, sillä eiväthän he olleet tehneet ollenkaan ”sellaista”. He olivat vain olleet lähekkäin, pitäneet toisiaan kainalossa, Ville oli silittelty Jonnan hiuksia ja puhunut kauniita. Nyt kulta antoi ikään kuin ymmärtää, että hän vain oli palvellet miestä tämän tarpeissa ja antanut sitä mitä pystyi antamaan.

Helkkari, helkkari, helkkarin helkkari! Ville koki jälleen kerran jotakin siitä, mikä vuosikymmenien ajan oli murjonut hänen sydäntään ja mieltään entisessä liitossa. Hän oli ollut vain hyväksikäyttäjä ja naisia halveksiva miehenhylkiö, joka tosin osasi käyttää ”sitä” aivan ihastuttavalla ja vaimoa tyydyttävällä tavalla, mutta mitään hienotunteisuutta ja vaimoa huomioivaa olemusta hänessä ei kuulemma koskaan ollut. ...kele! Villen valtasi tunne, joka käski paiskata luurin kiinni ja haistattaa Jonnalla kaikki mahdollinen pahanhajuisen. Kissan pissaa ainakin!

Ville oli tehnyt sen mitä osasi, ja oli mielestään oppinut jotakin noiden hukkaan heitetyiltä tuntuvien vuosien aikana. Eikö hän helvetti sentään ollut oppinut vieläkään mitään siitä, mitä nainen todella haluaa? Hän oli uskovainen mies, mutta mielessä kiiti joukko kirosoja. Hänhän oli pitänyt rakastaan niin hyvänä kuin osasi, oli kuunnellut tämän vuodatuksia ja sydämen tuskia, ei ainoastaan nyt, vaan vuosien ajan. Ja nyt hänen silmilleen heitettiin jälleen kerran jotakin tällaista! Itku ei ollut kaukana, ja mieli painui syvimpään mahdolliseen maanrakoon.

Mutta nyt Ville muisti jotakin — jotakin todella sävähdyttävää, ja kaiken vihan keskelle tuli sanoinkuvaamaton hellyyden tunne. Hän oli silittänyt Jonnan päätä ja hengittänyt hänen poskeaan vasten ja vaistonnut rakkaansa selvästi tunnettavan rentoutumisen ja

hyvän olon. Mutta hän ei ollut ainoa, joka oli silittänyt Jonnan päätä! Hänen silittämisessään oli kaikki hänessä oleva rakkaus toiminnassa, mutta käsittikö, pysyikö Jonna käsittämään sitä kaiken entisen elämänsä ahdistusten jälkeen?

Helvetilliset seurakuntalaiset

Ville oli lukenut elämänsä aikana kylliksi aiheesta käsittääkseen, että useiden naisten kertomusten takaa paistoi esiin yksi ihmiselämän tuskastuttavimmista kärsimysnäytelmistä, mistä vain harva tänään on selvillä. Hän oli kuunnellut kärsivien ihmisten tarinoita ja joutunut tekemään mitä surullisimpia johtopäätelmiä. Miksi ihmislapsia pitää rankaista sellaisella tavalla, että he parhaan elämänsä ajan menettävät psykopaatin uhrialttarille, mille mikään uhri ei ole riittävä tuottamaan lunastus ahdistuneelle kumppanille? Tämä kärsimys ei pääty ahdistuksesta ulos tulemiseen, vaan se on jättänyt niin syviä ja tuskallisia arpia, että ihmisen on kaiken entisen lisäksi käytävä verinen taistelu elämään uudelleen tarttumiseksi.

Jonna oli eräässä mielessä yksi surullisimmista tapauksista, joista Ville oli tietoinen. Useat ihmiset olivat itse sitä tiedostamatta ajautuneet avioliittoon tai yhteyteen luonnehäiriöisen ihmisen kanssa, ilman että heidän lapsuudessaan ja nuoruudessaan olisi ollut siihen johtaneita tekijöitä. He eivät olleet uhrityyppisiä, masokistisia luonteita, vaan olivat yksinkertaisesti rakastuneet psykopaatin ”katsokaa kuinka ihana ihminen” naamioon. Mutta Jonnalla oli selvät jäljet lapsuuden pettymysten ja laiminlyöntien syytötehtäälle.

Villen tavoin äiti oli silittelty Jonnan päätä. Tässä kohden mies joutui menemään itseensä ja tutkistelemaan tarkoituksperiänsä. Hän tiesi monien ihmisten pitävän kotieläimiä ja silittelevän niitä mitä suurimmalla mielihyvällä. Hän oli katsellut kuinka aikanaan yksi naapurinrouva mitä suurimmalla maireudella ja mielihyvällä oli taputtanut heidän koiraansa päähän sellaisella voimalla, että koira ulisten oli paennut paikalta. Koira oli rouvalta saanut huonon arvosanan ja moitteiden käsittämättömästä käytöksestä. Eläintä siis voidaan taputella ja silitellä ihmisen omilla ehdoilla, ajattelemta ollenkaan miltä eläimestä itsestään tuntuu. Sama pätee ihmisiin!

Ville tutkisteli sisintään ja joutui myöntämään olevan hyvinkin mahdollista ja tottakin, että osa hänen silittelynhaluaan merkitsi myöskin omaa hyvänoloa. Mutta miksi Jonna ei pystynyt hyväksymään hänen silittelyään rakkaudenosoituksena, pelkästään sellaisena? Oliko Jonna niin tyhmä, että odotti miehen suorittavan täysin epäitsekästä ja vain häneen ja hänen ehtoihinsa sitoutunutta hyvänä pitämisen kaaviota?

Jonna oli kertonut hyvinkin paljon lapsuudestaan. Oikeastaan niin paljon, että normaalin järjen mukaan Villen ei olisi tullut olla missään tekemisissä niin kärsineen ihmisen kanssa. Mutta toisaalta ”normaali järki” oli aikaansaanut ja sallinut kaiken tällaisen mahdollistamisen! Siitä kertoivat ne lukuisat yhteydenotot niin Jonnan kuin Villenkin seurakuntalaisten taholta. ”Normaali järki” järkeili ja pohti toisten ihmisten

asioita, ja suuressa jumalisuudessa tarttui puhelimeen tai kynään, viestittäen näille suoranaissessa helvetissä eläneille kurjille maan matkaajille, että samaan helvetiin on kaikki mahdollisuudet palata näiden hurskaiden esirukousten ja onnentoivotusten saattelemana. Todelinen uskovainen ei eroa, tai edes ajattele sitä! Mitä enemmän kärsii, sitä kirkkaampi on kruunu tuolla puolen ajan ja kärsimyksen rajan! Halleluja!

...kele! Ville koki suoranaista sisäistä raivoa näiden ”normaalijärkisten” ihmisten yhteydenottojen johdosta. Kaikkina menneinä vuosina nämä samat ihmiset olivat kaikin mahdollisin tavoin tukeneet ja kannustaneet nimenomaan noita kiusaajia heidän uskomattoman eheän terveen ihmisen naamion takia, näkemättä mitään siitä todellisuudesta, mikä loi maanpäällisen helvetin juuri sille, jota kaikesta mahdollisesta moitittiin. Ei siis ole väärin sanoa ja väittää, että kaikkein pahinta ei sittenkään ole helvetillinen puoliso, vaan helvetilliset jumalanvaltakunnan kansalaiset, jotka uskovat matkaavansa suurimpaan mahdolliseen kirkkautteen ja kunniaan, tallustellen kuitenkin rautakengin kaikkein heikoimpien ja vähäisimpien ylitse!

Niin, Jonnan isästä tuli tietynasteinen alkoholisti, jos näin voidaan sanoa. Hän ei ollut paha mies eikä halunnut tulla alkoholistiksi, mutta alkoholi teki hänestä palvelijansa, jonka ”velvollisuus” on tehdä kanssaihminen elämä suoranaiseksi helvetiksi. Tästä emme halua puhua enempää, mutta tämän maanpäällisen helvetin keskellä äidillä oli vain yksi lohtu. Hänellä oli mitä suloisin tytär, joka oljenkeltaisine hiuksineen paistoi kuin aurinko perheen elämään!

Näissä olosuhteissa tapahtuu yleensä jotakin sellaista, mikä itkettää taivaan enkeleitäkin. Jonnan äiti ei jaksanut enää olla aviopuoliso miehelleen, ja joka ei jaksaa olla vaimo miehelleen, ei usein jaksaa olla äiti lapselleen. Näin kävi tämän tyttöparan maailmankaikkeudessa, ja onko se sitten ihme, jos pieni lapsi katselee tällaiseen aikuisuuden peiliin koko lapsuutensa ja osan nuoruuttaankin? Mikä on se kuva, mikä hänen silmissään siirtyy hänen mukanaan aikuisuuteen?

Tämä peilikuva ei perustu vain johonkin hetkittäiseen pettymykseen tai tragediaan, vaan vuosikautiseen henkiseen kärsimysnäytelmään, jossa voidaan havaita vain erilaisia naamioita, maskeja, meikkejä ja kulisseeja. Kaikkivaltias Jumala arnessaan suo kuitenkin armonsa auringon paistaa tällaisiinkin risuläjiin, niin että kehittyvä ihmislapsi sieltä ja täältä kokoaa elämänsä palapeliin palasia, jotka edes jollakin tavalla pitävät hengissä ja kiinni edes hiukan ihmisarvoisessa elämässä.

Tuntuu ajoittain aivan kauhistuttavalta ajatella näitä ihmiskohtaloita, jotka tavallinen maan matkaaja ohittaa ikään kuin joinakin vain kirjoissa tai elokuvissa esiintyvänä hahmoina, jotka nappulan painalluksella voi unohtaa niin pian kuin kuva tai mielikuva haihtuu. Mutta on Eräs, joka ei mieltymyksellä katsele meidän asenteitamme ja elämän nurjan puolen kulkijoille käännettyä selkäämme. Mitä te olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä... Mitä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähimmistä... Kummallisella tavalla tuo sana YKSI nousee sielun silmien eteen. Me olemme

niin itsekkäitä ja suorastaan narsistisia, että kuvittelemme voivamme ohittaa kaiken yksittäisen kärsimyksen ja tuskan, kiinnittäen katseemme suuriin ja tuleviin asioihin, joissa niitämme kunniaa ja mainetta koko ihmiskunnan edessä. Millainen pettymys tuleekaan useimmilla olemaan sinä hetkenä, kun iankaikkisuus kolkuttaa sielunportilla ja kaikki mielenrauhaa varten kootut kulissit sortuvat iankaikkisen totuuden edessä?

Ville ei syyttänyt itseään siitä nautinnosta, mitä Jonnan silittäminen hänelle tuotti. Hänkin oli vain ihminen, kaikkien luonnonlakien alainen, ja yksi luonnonlaeista on se, että rakastetuksi tulemisen ohella ihmiselle on hänen syvimpään sisimpäänsä laitettu myöskin suorastaan jumalallinen tarve saada rakastaa. Ville oli siinä määrin alkanut käsittää ja tiedostaa kuka oli, etteivät ihmisten mielipiteet enää niin suuressa määrin vaikuttaneet hänen elämäänsä ja ajatteluunsa.

Mitä väliä itse asiassa on sillä, mitä mieltä ihmiset ovat niistä asioista, jotka tiedämme oikeiksi? Tässä juuri on suurin kulisseeja ja esteitä rakentava tekijä ihmiselämässä. Ihmisen ja lähimmäisen hyväksi palvelevat ajatukset ja totuudet ovat tarkoitettut ellettäviksi ja toteutettavaksi täysin piittaamatta siitä, mitä ajattelemattomat ihmiset julkituovat kompastuskivinä niiden harvojen eteen, joilla vielä on kosketus lähimmäisenrakkautta kumpuavaan voimavirtaan. Tähän virtaan oli Ville astunut, ja hänen sydämensä suli kaikkien näiden kärsivien ihmisten ajattelemisessa.

Äiti vai lapsi?

Jonna oli saanut lapsuutensa ajan läheisyyttä ja rak... Miten sanoisimme asian tekemättä vääryyttä kenellekään? Jokainen äiti omalla tavallaan rakastaa lastaan, näin voitaneen sanoa. Mutta onko tuo rakkaus siinä määrin riittävää, että se voimavarana suo mahdollisuuden ihmisarvoisen elämän elämiseen? Jonnaa pidettiin sylissä, silitettiin, suudeltiin hiuksiin ja poskille, sitä teki joskus isäkin. Tyttöparaka olisi loppuikänsä muistava, kuinka aina isän lähdettyä ryppymatkoilleen äiti oli ottanut hänet hellästi ja joskus kesken leikkienkin syliinsä, puristaen lasta siten, että tämä tunsu hengityksensä salpaantuvan. Hänellä oli tämä mielikuva sellaisella tavalla sielussaan, että hän kymmeniä kertoja oli puhunut siitä Vिलлеллеkin. Kuitenkin kaikesa oli jotakin pohjattoman suruvoittoista, mikä miehen johdattelevien kysymysten kautta hiljakseen oli tullut esiin.

Sylissä pitäminen ja hyväily ei aina merkitse juuri sitä, mitä ensimmäiseksi mieleen tulee. Siksi Vиллеллеkin nyt antoi anteeksi Jonnan epäilyn hänen itsekkäistä pyrkimyksistään.

He olivat joskus olleet samanaikaisesti eräässä kotikokouksessa, missä oli tullut puheeksi, kuinka äiti oli pitänyt Jonnaa sylissä. Läsnaolevat hurskaat olivat tietoisia sisaren vaikeuksista, mutta ylistivät tätä sen johdosta, että hän sentään lapsena oli saanut sellaisen määrän rakkautta ja hellyyttä osakseen. Tämä ylistys ei ollut saanut Jonnaa iloiseen myöntymisen merkkeihin, vaan päinvastoin. Väki oli ihmeteltyt moista reaktiota, ja seurauksena oli ollut suorastaan ajattelematonta mu-

rinaa kiittämättömyyden johdosta. Villen ajatuksia on parempi olla tallentamatta tähän kohtaan, ettei kirjaa leimaisi liian suuri määrä tuhmaksi katsottavia sanoja tai ajatuksia!

Jonnan äiti piti lasta sylissänsä korvikkeena. Hän ei lohduttanut lasta, vaan lapsi lohdutti äitiä. Aivan kuten tapahtuu melko yleisesti alkoholiperheissä, niin luonnonlaki oman olemuksensa mukaisesti ja määrätietoisesti tulvi tähän kotiin kaikista niistä raoisista, mitä ”herra alkoholi” syövytti perheen suojapiiriin. Ilman että kukaan sitä tuossa perheessä siihen aikaan tajusi tai edes aavisti, nämä sylissä istumiset siirsivät kosmisella tavalla kaiken äitiyden lapseuteen, ja lapsuus ja rakkaudentarve siirtyivät sinne, mistä niistä oli suurin tarve. Lapsesta oli tullut äiti, ja äidistä hellyyttä kaipaava lapsi!

Jonna ei siis käytännöllisesti katsoen saanut olla lapsi silloin, kun se maailmanjärjestykseen kuuluu. Ihmiselämän raadollisuus riisti häneltä nimenomaan kaikkea sitä, mitä tulevaisuudessa mahdollisesti, korostakaamme, mahdollisesti olisi johtanut hänet tekemään toisenlaisia ratkaisuja elämässään.

Mahtoiko olla niin, että nyt Villen silittäessä rakkaansa päätä ja puristaessaan tätä itseään vasten, Jonnan alitajuntaan tuli muistutus siitä, mitä joskus kauan sitten oli ollut. Sotkiko alitajunta, joka ikävä kyllä ei ole hallittavissamme, Jonnan mielen sellaisella tavalla, että miehen rakkaudenosoitukset tulkittiin mahdollisimman väärällä, joskin johdonmukaisella tavalla?

Ei tule unohtaa sitä, että Jonnan päätä oli tässä lapsuuden ja nykyhetken välillä silitelty muultakin taholta. Unohtamme tarkoituksella täysin kaikki hänen nuoruuden ajan seurustelunsa ja mahdolliset ”sen” tekemiset, koska niitä ei edes itse henkilömme enää varmuudella muista, eikä niillä siten ole suurtakaan merkitystä.

Mutta merkitystä on sillä lapsuuden jälkeisellä, pitkään jatkuneella silittämisellä ja syliin puristamisella, mistä vieläkin on syvät arvet Jonnan sielussa! Olemme toisessa kirjassamme kertoneet jotakin tästä yhdessäolosta, joka aikanaan sai kärsivän ihmisen useaan otteeseen yrittämään elämänsä lopettamista.

Jonnan mies oli siis erään seurakunnan vanhemmistoveli, hyvin arvostettu sellainen. Hän oli saattanut seurakuntalaisensa avioon tilanteessa, jossa tämä tuskin tajusi mitä tapahtui. Silloinkin Jonna oli ollut sairaan yksinäinen, niin että toteutui yksi ikävimmistä maailman laeista: kuka tahansa tuntui paremmalta kuin ei mitään. Tämän teesin pohjalta on kirjoitettu lukematon määrä kärsimystä tämän maailmankaikkeuden näkymättömiin kirjoihin, nimenomaan sille osastolle, missä kirjataan ylös psykopaattien uhrien elämäntarinoita. Kun kerran siellä ollaan niin paljon viisaampia kuin täällä olevaisuudessamme, miksi ihmeessä ei kukaan jo ole pannut merkille tämän vääryydenmaailman tuhoisuutta ja puuttunut tähän rajattomaan tuskan tuottamiseen? Taitaa olla niin, että asia on koko ajan ollut tiedossa, mutta nyt vasta on tullut aika, jolloin siitä kertominen uskotaan edes jossakin määrin. Siksi kainaita kirjojakin kirjoitetaan?

Villen olisi tehnyt mieli soittaa Jonnalle ja kertoa ajatuksistaan, mutta tällä hetkellä hän ei ollut halukas kuulemaan tämän ajoittain niin negatiivissävyyisiä ajatuksia. Eron jälkeen oli toki hänessä tapahtunut aivan valtava muutos, niin ettei häntä ollut tuntee samaksi ihmiseksi, joka avioliittonsa aikana kumaraisena oli kulkenut ikäänsä nähden paljon vanhemman näköisenä sen aikaisen kotikaupunkinsa kaduilla.

Miksi ei kukaan näe?

Miksi kerromme tällaisista asioista? Tuskin kukaan on vielä todella tiedostanut esiin tuomiemme seikkojen laajuutta ja niiden muodostamien juurien ulottumista sellaisillekin alueille, missä niiden luulisi päivittäisen elämän hyvien asioiden vaikutuksesta unohtuvan ja jäävän menneisyyteen. Useimmissa tautitapauksissa ja elämänkäännteissä puhutaan paljon unohtamisesta ja taakse jättämisestä. Sen tähden monet psykopaatin uhrin ovat jääneet vaille lähes kaikkea tarpeellista hoitoa ja rakkautta. Joka ei vielä ole kokenut todellista rakkautta, ei sitä itseksensä pysty löytämään eikä myöskään muille tarjoamaan!

Vähitellen alamme käsittää ongelmakenttämme laajuuden, jota ei vielä kukaan ainakaan meidän maassamme ole tuonut esiin. Kertomamme perusteella, kuunnellen Villen ja Jonnan ajatuksia, on selvääkin selvempää, että olemme ymmärtämättömyyttämme ohittaneet tavattoman määrän kärsimystä, jonka ei olisi tarvinnut olla tai ei tarvitsisi olla niin syvää, jos ymmärrystä riittäisi edes jossakin määrin.

Tuntuu pahalta tarkemmin kertoa näiden ihmisten elämästä, ja pyrimme enemmänkin pohtimaan tiettyjen ja väistämättä esiin tulevien seikkojen vaikutusta ihmisten elämään juuri nyt, sillä tämä on ainoa päivä jolloin voimme ratkoa ongelmiamme. Eilinen on jokaisen terveen ajatuksen mukaisesti mennyt, ja huomina on mahdotonta elää tänään. Meillä on siis vain tämä päivä eletävänämme, ja siksi meitä ensisijaisesti kiinnostaa mitä voimme tänään tehdä.

Ville oli kyllästynyt ostoskeskuksen huminaan ja meluun. Syötyään jälleen kerran Macin erikoistarjouksen pitkäaikaisine sivuvaikutuksineen, asteli hän vatsa valittaen metroon. Kuukausilippu maksoi sen mitä maksoi, eikä keskustaan matkustaminen ollut lisäkustannus. Hän rakasti kävellä kauppatorilla ja meren rannalla katsellen matkustajalautojen lähtemistä ja tuleamista. Toisaalta häntä hävetti tämä joutilaisuutensa, mutta hänkin oli tietynasteinen potilas, joskin moninkertaisesti tervehtyneempi kuin Jonna, joka nyt todennäköisesti kiersi kotikaupunkinsa kirpputoreilla käsi tunnustellen jokaista mielenkiintoisen näköistä vaatekappaletta.

Tässä kohden he olivat erilaisia, mikä tulisi jokaisen miehen ja naisen kohdalla hyväksyä. Nainen on nainen ja hänellä on naisen kiinnostus ja näkökanta tämän maailmankaikkeuden suhteen. Hänen elämänsä täyttymys ikävyyden hetkillä saattaa olla niinkin yksinkertainen kuin tunkkaisessa hajussa käytettyjen vaatteiden hiplaaminen, kun taas Ville suutaan mutristellen ensimmäiseksi etsii katseellaan tuolia oven läheltä. Jo-

kaisen järkevän kirpputorinpitäjän tai vaatekauppiaan tulisi varata useampikin tuoli ulko-oven lähelle, jos toivoo saavansa asiakkaakseen mahdollisimman monta avio- tai seurustelevaa paria.

Alkaakohan lukijaa jo masentaa kaiken tämän kurjuuden keskellä? Tuskin kirjoittaisimme näistä asioista, jos emme kaikesta huolimatta uskoisi johonkin parempaan. Parempaan uskominen on edellytys yleensä elämän jatkumiseksi. Näistä asioista pystyy tuskin positiivisemmalla tavalla kertomaan, koska niiden lonke-roissa roikkuu aivan kauhistuttaviakin asioita, joita tuskin rohkenee nostaa laidan yli ja kirjaan laittaa. Toisaalta järkytys on paras herätyskeino, ja juuri tällä alueella tarvitsisimme jonkin todellisen shokkihoidon, että uskaltaisimme riittäväällä tavalla tulla ulos suoja-tuista asemistamme. Virheitä tekee jokainen uloslähte-vä, koirankakkaan voi astua ainoastaan ulkona, jos ei itsellä ole koiraa sisällä!

Villen päässä surisi taas kerran. Hänhän oli vuosikymmenien ajan elänyt syyttävässä ilmapiirissä, eikä perhettä ollut kohdannut oikeastaan mikään ikävä asia, johon häntä ei olisi jossakin vaiheessa voitu yhdistää. Syyllinen, syyllinen, syyllinen! Kymmenien vuosien ajan hän oli hyväksynyt tämän ajatuksen, kun se seura-kunnan opetusten mukaan lisäksi oli niin nöyryyttävää ja oikealla paikalla pitävää. Millä ihmeen oikealla pai-kalla? Käytännössä se oli merkinnyt sitä, että Ville seurakunnan yhteisellä sopimuksella oli maannut maassa ja jokainen halukas oli saanut kulkea hänen ylitseen. Yrittikö nyt Jonnakin kävellä hänen ylitseen? Surina päässä lisääntyi tai sitten ratikka meni ohitse.

Peilit

Ville itse asiassa tiesi jo omasta kokemuksestaan mistä nyt oli kysymys. Olihan hän käynyt näitä asioita lävitse niin monen vuoden ajan. Jonna ei yksinkertaisesti pystynyt näkemään kuin vähän kerrallaan, sillä nyt hänen eteensä asetettu peili näytti niin eri maail-masta olevia kuvia, ettei hän tiennyt mitä uskoa ja mitä ei. Ajatelkaamme todella sitä, millainen peili hänen eteensä oli työnnetty lapsuudenkodissa ja millaiseksi hän siinä oli nähnyt itsensä.

Mitä tuo peili oli puhunut hänelle? Se ei ainakaan ollut ilmoittanut Jonnan olevan ”kaunehin päällä maan”. Siitä oli osoittanut synkkä ja vaativa sormi, joka oli johtanut Jonnan ns. häpeän tielle. Hän häpesi itseään ja kaikkea tekemäänsä, vaikka siihen ei todelli-suudessa olisi ollut mitään syytä. Hän häpesi sitä aja-tusta ja näkemystä, mikä ihmisillä oli hänestä, vaikkei sisimmässään kuitenkaan tuntenut olevansa sellainen. Mutta tämä on yksi maailmankaikkeuden erikoisim-mista asioista. Ville tiesi sen itsestään, kun ajoittain seisahtui sen lastentarhan aidan taakse, missä lapsen-lapset olivat lähes päivittäin. Lastentarhan väki oli jo oppinut tuntemaan hänet, mutta useat ohikulkijat loivat häneen sellaisia katseita, että Ville tunsikin häpeää, vaika tiesi ettei hänessä ollut mitään pedofiliin viittaa-vaakaan.

Mistä kaikesta hän ja Jonna olivatkaan jääneet paitsi! Heidän parhaat vuotensa, joiden aikana normaali-

listi syntyvät ihmisen kestävä ystävyys- ja tuttavuus-suhteet, olivat virranneet kuin Kankkulan kaivoon jat-kuvien riitaisuuksien tähden. Niin Jonnan mies kuin Ritukin olivat suorastaan eläneet loukkaantumisen tun-teen tuoman itsesäälän ja oman pään silittelyn voimas-ta.

Ritulla olikin aivan kummallinen piirre, sillä louk-kaannuttuaan hän useaan kertaan siveli hiuksiaan, vaikka ne olivat aivan paikallaan. Kummallakaan per-heellä ei ollut tuttavuuksia liiemmälti, sillä puolisoiden sairas asenne oli julki tulemattakin johtanut siihen, et-tei läheisempiä suhteita päässyt syntymään. Ja jos Vil-len tai Jonnan lähipiiriin oli ilmaantunut joku mukavan tuntuinen henkilö, olivat puoliset tavalla tai toisella karkottaneet nämä.

Ville siis tunsikin itsensä todella yksinäiseksi siitä huolimatta että Jonna oli olemassa. Kuukauden väli ta-paamisessa, onko moista milloinkaan kuultu! Hän vain harmitteli, vaikka tiesikin selittää rakkautensa kohteen käytöksen. Mutta entä että hän olisi aivan samanlainen kuin muutkin miehet naisasioissa! Sitä hän ei pystynyt edes hampaat irvessä hyväksymään, mutta senkin hän osasi selittää, vaikkei selitys suuresti lohduttanutkaan, päinvastoin.

Miksi Jonna sellaisella tavalla huomaamattaan syyllisti häntä asioista, jotka eivät olleet hänen mieles-tään ollenkaan paikallaan? Miksi Jonna näki hänessä menneisyytensä kummajaisia? Kysymys itsessään on jo vastaus. Miten hänellä ylipäätään olisi voinut olla toisenlainen käsitys miehistä, yksinomaan jo isän hä-nen eteensä asettaman peilin johdosta? Entä sitten vuo-sikymmeninen yhteiselo miehen kanssa, joka oli kuin örkki tarussa Sormusten herrasta? Kaikki nämä asiat olivat menettäneet otettaan, mutta koska Jonnalla ei ol-lut mahdollisuutta asialliseen terapiaan, purkautuivat nämä asiat vähän kerrallaan, maallikkokeinoin.

Villen ei tarvinnut olla mitään erikoista tai pahaa. Jonna yksinkertaisesti heijasti jäljellä olevaa pahaa oloaan siihen henkilöön, joka antautui ystävän tehtä-vään. Jonnahan oli koko ikänsä ollut terapeutti ja so-vittelija, ensin lapsuudenkodissaan ja sitten luonnehäi-riöisen miehensä luona. Koko elämä oli ollut sovitte-lua ja mukautumista ja kilttinä olemista, edes pienen huomion ansaitsemiseksi. ”Katsokaa, tässä minä olen! Eikö kukaan huomaa minua?”

Ei Jonnaa oltu liiemmälti huomattu, aivan kuten ei huomata äidin tai isän normaalilta ja itsestään selvältä tuntuva vaivannäköä perheen hyväksi. Ja jos perheen äitinä toimi alaikäinen tyttölapsi, ei sellaista toki sopi-nutkaan huomioida, niin absurdiä kuin se on!

Nyt Jonna tarvitsi olkapäätä johon nojata ja syliä jossa itkeä niitä lukemattomia itkuja, jotka olivat jää-neet itkemättä. Jonakin päivänä tuo olkapää varmasti-kin olisi tuntunut toisenlaiselta, ei sellaiselta, mihin hän oli tottunut. Ei jokainen halunnut hyötyä hänestä, käyt-tää häntä hyväkseen! Mutta kenellä olisi kyllin kärsi-vällisyyttä ja hyvät hermot odottaakseen niin kauan, että itku lakkaa ja lapsi hymyilee tyytyväisenä? Pitäisi-kö nämä ihmiset jättää omiin oloihinsa, itkemään omat itkunsa, sillä jokaisenhan on itse selvítettävä elämänsä sotkut?

Ehkä tässä onkin meillä vastaus siihen, miksi tämä elämä on niin täynnä kärsimystä. Me näemme kaiken vain totunnaisella tavalla huomioimatta ollenkaan näitä taustalle jääviä tekijöitä. Miksi joku tappaa itsensä, miksi joku ohjaa autonsa vastaantulevan rekan alle? Miksi joku ampuu vaimonsa tai miehensä, lapset lisäksi? Miksi joku tekee niin kauhistuttavia tekoja, oltuaan normaalin ihmisen kirjoissa siihen asti? Olisiko paras ta olla kauhistelematta asioita, ja miettiä asiaa jostakin uudesta näkökulmasta?

Jonna oli sille päivälle koskettanut jo tarpeeksi montaa käytettyä vaatetta ja verho kangasta. Hän oli juuri astumassa ulos kirpputorilta, kun puhelin soi. Iloinen mieli haihtui heti mielestä, kun jo aikuinen tytär hyvin vihaisena kertoi päivänsä pettymyksistä ja sai Jonnan tuntemaan itsensä vihoviimeiseksi äidiksi. Miksi maailmankaikkeuteen mahtuukaan niin paljon ikäviä asioita? Miksi kosminen säteily tällaisella tavalla keskittyy yhden ihmislapsiparan ylle, niin että rikkoontunut, helvetillinen avioliitto on takana, ja nyt sitten vielä aikuinen tytär vihoittelee taustatekijänä se, että äiti niin ihanan isän jätti koko seurakunnan hävetessä?

Ikävä kyllä ei ole kysymys kosmisesta säteilystä, vaan vihan ja häpeän kierteestä. Kumpikin ovat hävetäviä asioita, ja siksi ne kuin taian vaikutuksesta nähdään aivan erikoisin lasein jossakin sellaisessa henkilössä, joka on kyllin heikko (tai vahva) suostuakseen sylkykupiksi ja häpeän kantajaksi. Mutta eikö jo olisi aika Jonnan saada rauhassa koota elämänsä sirpaleita ilman näitä vihoviimeisiä loisia, joita lapsiksikin kutsutaan? Mutta kenelle lapsi kiukuttelisi elettyään psykopaattiperheessä koko elämänsä ajan, ellei sitten äidille, joka alitajuisesti tiedostaen on sittenkin hänen paras ja ainoa ystävänsä? Rakkaudesta hevonenkin potkii, lapsi pahasta olostaan. Eli elämme loputtomassa kierteessä, jossa vuoron perään annamme toisellemme niin hyviä kuin huonojakin asioita, ja kaikesta sitten kai muodostuu jollain lailla siedettävällä tavalla elettyä elämä. On vain lähdeittävä liikkeelle pahasta olosta. Lehmänlajiaan voi astua tai jopa lennähtää nurin sen päälle, mutta siihen ei ole pakko jäädä makaamaan. ”Shit happens”, niin kuin englanninkieliset sanovat, mutta siinä ei ole mitään epänormaalia. Epänormaalia on jäädä makaamaan paskakasaan!

Jos hiukankin analysoidaan niitä kommentteja, joita Jonnalle menneiden vuosien aikana oli sadellut hänen entisen seurakuntansa taholta, tulee hiukan sama tunne kuin Jonnan kohdatessa puliukon. Hyvin monien seurakuntalaisten mielestä on aivan oikein ja hyväksyttävää että aviovaimo makaa kaulaansa myöten sonnassa. Kummallinen juttu, kun jokainen hyviä neuvoja jakava kuitenkin omassa elämässään näyttää olevan aivan ilman mitään haisevaa tai huomiota herättävää. Taitaa olla aika tavalla siihen malliin kuin eräässä keskieuropalaisessa kylässä, missä seurakunnan vanhemmistoveri traktorinsa peräkärjessä keräsi kaikkien seurakuntalaisten käymälänalustat tuttavansa piharakennuksen taakse. Ihmetellään sitten sonnan määrää ja valtavaa hajua, mutta ei ajatella ollenkaan mistä sellainen määrä voisi lähteä!

Jonna toki rakasti lapsiaan, mutta nämä eivät ollenkaan tajunneet, eivät suorastaan halunneet tajuta äitinsä rikkinaisyyttä. Nämä puhelinsoitot ja moitteet kuluttivat tavattomasti muutenkin väsyneen äidin voimia ja hermoja. Eikö kukaan voisi sanoa sellaisia mahtisanoja, että tällainen peli loppuisi, jos ei muualla niin ainakin seurakunnissa? Ei taida kukaan uskaltaa!

Imperiumin vastaisku?

Villellä oli todella paha vaihe elämässään. Hän oli vinyt Jonnan autollaan eräiden tuttavien luokse, tällä kun ei ollut omaa autoa. Kaikki oli mennyt mukavasti siihen asti, kun mukana tullut tuttava oli lähtenyt Jonnan luota. Villen oli tarkoitus olla vielä pari päivää Tampereella joidenkin tapaamisten tähden. Jonna oli matkasta hyvin väsynyt ja vieraan aikana puhutut asiat olivat ehkä painaneet mieltä. Oli puhuttu kaikesta menneestä ja erikoisesti seurakuntalaisten taholta tulevasta painostuksesta.

Kun ihminen on väsynyt, ei kaikki mene suunnitellulla tavalla. He joivat puoliksi pullollisen todella hyvälaatuista viiniä, ja keskustelu siirtyi alueelle, jonka käsitteleminen toki on tarpeellista ja välttämätöntäkin, muttei ilmeisestikään väsyneenä. Ville yritti hyvällä kumppaniaan ja lohduttaa sillä kyvyllä mikä hänellä oli. Jonnassa tapahtui silminnähävä muutos, ja nyt Ville sai kuulla sellaista, mikä särki todella pahasti jotakin hänen sisimmässään. Nyt jälkeinpäin ajatellen tuota hetkeä, joka tunkeutui jopa hänen uniinsakin, Villen mielikuvassa Jonnalla oli merkittävä määrä Ritun olemusta ja kasvopiirteitä. Jonna teki miehelle juuri sitä, mitä vaimo kymmenien vuosien ajan oli tehnyt hänelle!

Villelle opetettiin nyt jotakin karmivan todellista, joskin epätoivottavaa. Tässäkö nyt tuli julki valtavan nuhtelevan sormen tavoin kaikki se varoittelu, mitä kahden uhrin kanssakäymisestä oli julkituotu? Oliko uhrikin näin suuressa määrin samanlainen psykopaatin kanssa, sillä Villen kuulemilla asioilla ei ollut päätä eikä häntää, ja Jonna lateli suustaan kaiken vuosikymmenisen pahanolonsa ikään kuin Ville olisi kaikkeen ollut syyllinen? Tuo hetki puristavien pihtien tavoin rusikoi miehen sydäntä, niin että pää painui Jonnan polvia vasten tuskan keskellä. Ville ei uskaltanut itkeä, ei valittaa, yritti vain selittää ettei hänellä ollut mitään pahaa tarkoitusta. Mutta juuri sitä oli Jonnan mieskin vuosikausien ajan vakuuttanut, usein korvapuustinkin voimalla! Mitä pahaa ovat luonnehäiriöisen uhrin tehneet, kun vielä näin monen vuoden jälkeen joutuu kokemaan kaikkea samaa, kymmenen kertaa pahempaa, kun jo umpeutuneita arpia raavitaan pedon kynsin?

Kun Ville halasi, vakuutti Jonna haluavansa josain vaiheessa jotakin muutakin, ja yhtäkkiä olikin itsetuhoisiin ajatuksiin väkisinkin johtanut entinen mies sittenkin ollut niin ihastuttava sängyssä. Tähän asti oli Ville saanut kuulla vain siitä, kuinka koko avioliiton... korjatkaamme liiton aikana mies ei koskaan ollut huolehtinut siitä, että vaimokin olisi saanut tyydytyksen. Nyt saa Ville kuunnella pitkää selvitystä siitä, kuinka kauan ja miten entinen mies oli sitä jaksanut tehdä, ai-

van toisin kuin mitä Villestä saattoi ajatella. Olisiko sittenkin ollut parempi jatkaa entisessä? Olisihan ruumiillinen tyydytys tullut hoidetuksi edes jossakin määrin.

Tässä kohden Ville ei jaksanut edes ajatella kiroamista. Oliko tämä nainen aivan hullu ja järjiltään, oliko hän aikaisemmin valehdellut kaiken kertomansa, vuosikausien ajan? Kuinka kaikki nyt näytti näin erilaiselta, ikään kuin kertojana olisi aivan toinen ihminen? Kävikö miehen mielessä jo ajatus siitäkin, että tulee mitä tulee, se on otettava hiljaisuudella ja ymmärtämyksellä vastaan, mutta nyt ei saa lyödä! Se olisi kaiken loppu. Jossakin varhaisemmassa elämänsä vaiheessa Ville olisi varmasti harkinnut lyömistäkin, sillä niin törkeällä tavalla toista tuskin voi rusikoida, kuin mitä Jonna nyt teki!

Jonna tiesi Liisan olevan vastaavanlaisessa tilanteessa, ja mies sai nukkua samassa sängyssä hänen kanssaan. Mutta heilläkin oli ongelmia. Ja jos on ongelmia, on se tietysti miehen syy! Helkkarin, helkkarin helkkari! Tässä oli kaikkein raivostuttavin ja kauhistuttavin seikka psykopaattien uhrien elämässä. Heitä oli vuosikausien ja vuosikymmenien ajan rokotettu sellaisella määrällä erilaisia neuloja, että jos he eivät hyvällä onnella olleet saaneet aidsia tai jotakin sukupuolitauteja, olivat he saaneet olemukseensa uskomattoman määrän niitä ominaisuuksia, joita he halveksivat ja inhosivat!

Tässä kohden Ville oli vihainen jokaiselle naisia auttavalle järjestölle. Nämä tekivät tavattoman hyvää työtä ja auttoivat hädässä olevia, mutta apu rajoittui aivan liian tiukkoihin raameihin. Niitä puolia asiassa, joita hän nyt Jonnan kanssa kävi lävitse, samoin kuin Liisa oman ystävänsä kanssa, ei oltu koskaan vielä käsitelty oikealla tavalla. Pahoinpitely tuomittiin, henkinenkin, mutta kukaan ei vielä muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta ollut käsittänyt sitä suorastaan ytimiin asti ulottuvaa aivopesua ja rokottamista, minkä kohteena etenkin nämä naisraukat olivat olleet, mahdollisesti parhaimman ja kukoistavimman ajan elämässään.

Jonnalla oli selvästikin paha olo. Hän ei kerta kaikkiaan tiennyt mitä halusi. Hän halusi olla Villen kanssa, hän olisi halunnut tämän yhtyvän häneen, mutta koska hän ei halunnut missään määrin tuntea itseänsä sidotuksi johonkin ihmisolentoon, ei mikään tuntunut sujuvan oikealla tavalla. Villen halaamiset tuottivat hänelle mielihyvää, mutta tarvitsiko niin paljon halata ja suukotella? Tuskin hän käsitti ollenkaan, mitä Villen mielessä liikkui, kun tapaamiset olivat suurin piirtein kuukauden välein, muutaman päivän kestoisia.

Villen järki ja miehinen aivorustinki pitivät itsensä selvänä, että kun kumpikin on siinä määrin jäänyt ilman läheisyyttä ja hellyyttä, tuli siihen keskittyä vaikka syöminenkin siitä kärsisi! Ja tässä kohden mies ja nainen on niin erilainen, vai onko? Olisiko tilanne näiden kahden ihmisen välillä ollut aivan toinen, jos he olisivat kohdanneet toisenlaisissa olosuhteissa? Olisivatko he ilman maanpäällistä piinaansa kohdanneet milloinkaan toisiaan? Todennäköisesti eivät. Eikö siis

ollut luonnollista, että ainoat ystävät pitävät huolen toisistaan?

Ville siis halasi ja suukotteli, ja tunsu sanoinkuvaamatonta, ennen kokemattonta mielihyvää. Eikä Jonnaakaan voinut huonosti näissä tilanteissa, ainakaan ilmeestään päätellen, joskin vartalo raajat mukaan lukien tuntui olevan hiukan vieras tapahtuvalle, niin että vain pieni osa kehoa oli mukana hyväilyssä, eli kädet eivät liiemmin silitelleet, vaan puristivat Villeä juuri siitä kohtaa mihin olivat kosketuksen alkaessa sattuneet osumaan. Tämä suututti todellisuudessa kumpaaikin, ja tästä Jonna juuri nytkin purkauksen hetkellä muistutti. Ja Ville tuli maininneeksi sanan, joka oli myrkyä Jonnalle. Sitoutuminen. Ei Ville sitä ollenkaan sillä tavoin tarkoittanut, miten sen Jonna halusi kuulla ja ymmärtää! Jonna kauhistui ajatusta sitoutumisesta, ja siitä huolimatta odotti tietynlaisen halauksen tai eleen aikaansaavan naisessa aivan sanoinkuvaamattoman reaktion, niin että koko puhkeamaton naiselisuus ritarin sylissä pursuaisi esiin muuttaen koko senhetkisen maailman!

Kyllä tiesi niin Jonna kuin Villekin, että näitä prinssejä ja prinsessoja aivan tulvi mielikuvituksessa ja yksinäisyyden hetkissä, mutta todellisuus kuitenkin näytti vääjäämättömästi olevan, että pettymys koittaisi tietynä todellisuuden hetkenä. Kuinka vilpillisessä maailmassa elämmekään, ja millaisia sikoja meille myydään säkissä! Kuinka moni hurskas ja hääyötä odottanut sielu saakaan pettyä sanoinkuvaamattomasti, kun kaikki korostavat ja kohottavat apuvälineet ja täyteen rapsahtavat makuuhuoneen tuolille tai lattialle! Tuntuu siltä kuin puolet odotetusta ihanuudesta olisikin nyt suurena kasana siinä sängyn vieressä, ja unelmien prinssi tai prinsessa osoittautuukin vain ihan tavalliseksi, rupsahtaneeksi ukoksi tai akaksi. Ja mikä kauheinta, tuo unelmien prinssi hevosineen tekee sitä mitä jokainen maallinen elävä olento: paskantaa ja päästelee karmivia ääniä! Ja mitä emme tässä mainitse: prinsessatkin saattavat osoittautua varsin lahjakkaiksi töräyttelijöiksi jopa paikoissa, joita ei olisi osattu aavistaakaan!

Keneen voi enää luottaa?

Niin, keneen uskaltaa sitoutua, jos kaikki kertomamme pitää paikkansa? Ja kaikella vakavuudella, jos kaikki esiaviollinen on kiellettyä, niin millaisiin säkkeihin joutuukaan moni psykopaatin uhri kurkistamaan äärettömän pettyneenä, jos ei ajoissa selvitetä molemminpuolisia odotuksia, joista... kamala sentään, kumpikaan ei oikein ole selvillä!

Niin, Liisa sai nauttia ystävänsä lemmestä, mutta ihmetteli kerrasta toiseen sitä, ettei kaikki vastannut odotuksia. Ja kutsuttakoon häntä Kalleksi, hän kyllä aika pitkälle tiesi mistä oli kysymys. Hänen ongelmalansansa oli täsmälleen sama nimittäjä kuin Villelläkin: sana sitoutuminen!

Ihmiset joista kerromme, sanottakoon se painokkaasti ja selvästi, ovat hylänneet kaiken näennäisen siinä määrin kuin pystyvät näkemään todellisuutta. Ja tässä on yksi suurimmista ongelmista psykopaatin uh-

rien kohdalla: aloittaa uusi elämä ja sukupuolisuus ilman menneen maailman ja elämän kieroutuneisuuksia ja epätodellisia mielikuvia.

Uutta elämää ei voi aloittaa hylkäämättä sitä, mikä on tuottanut vain tuskaa ja ahdinkoa. Siksi nämä ovat ensimmäisiä tapaamisia ja kohtaamisia, sänkyynkin menoja, missä ei enää ajatellakaan jotakin unelmien kuviteltuja seksikkäitä prinssejä ja prinsessoja, jotka haluavat vain tuottaa sanoinkuvaamatonta tyydytystä rajattomasti, vaan nyt kohtaavat elävät ihmiset toisensa ilman minkäänlaisia kuvitteellisia ja vääristyneitä mielikuvia. Ja siinä sitä vasta onkin oppimisen kenttä, sen tunnustaa jokainen aidosti eheytyvä uhri. Petoksen aika on ohitse, ja todellisuus ja totuus on kohdattava, mahdollisimman pian, sillä niin paljon aikaa on kulu- nut luonnehäiriöisen alttarille.

Niin surullista kuin se onkin, osa uhreista ajautuu kokemansa perusteella sille tielle jota luonnehäiriöinen kulkee. Kaikelle koetulle vääryydelle halutaan korvaus, pettymykset on kostettava, nyt on aika päästää oma itse irti. Tämä tie johtaa tuhoon, auttamattomasti, ja siksi kerromme näistä asioista. Kaikki ei ole niin toivotonta kuin miltä näyttää, mutta tietty määrä totuuden kohtaamista tulee jokaisen osalle. Vapautus entisestä perustuu suuressa määrin siihen, mitä meidän Herrammeikin sanoi: Totuus on tekevä teidät vapaiksi.

Kaikkien kohdalla ei toki ole näin, mutta juuri tällä kohtaa katsokaamme asiaa seuraavalla tavalla: Villen Ritu oli suorastaan seksipommi, kaikkien työpaikan miesten lemmikki. Kävikö hän sängyssä joidenkin työtovereidensa kanssa, jäänee ikuisiksi arvoitukseksi. Mutta pukeutumisellaan etenkin niinä harvoina kertoina kun hän oli yhdessä Villen kanssa, loi hän miehensä psyykeen pysyvän mielikuvan, jota ei varmaankaan kokonaisuudessaan ole tarve pyyhkiä pois. Ville piti meikatusta, seksikkäästi pukeutuneesta mustasukkai- sesta naisesta. Tarkoitamme mustasukkaisuutta, joka maksaa muutamasta eurosta kymmeniin euroihin.

Niinä hetkinä kun Ritu oli ystävällinen, Ville nautti elämästä tämän luonnehäiriöisyydestä huolimatta. Mutta suurimman osan aikaa seksi oli sitä mitä näissä olosuhteissa voidaan ajatella, eli kun ei ole todellista sitoutumista, ei todellista henkistä yhteyttä, ei empati- aa (Ja kun sitä ei ollut Ritulla ollenkaan, katosi se jos- sakin määrin Villeltäkin. Toteamus, jota kannattaa pohtia tarkemmin sekä maallikoiden että ammattilais- ten keskuudessa). Kun mies opetetaan saamaan seksiä henkisyydenkin kustannuksella, muodostuu tietynlai- nen mielikuvamaailma, joka jättää lähtemättömiäkin jälkiä.

Kun Ville oli Ritun sisällä ja tämä selvästi kuvitteli jonkun firman hurmuripojan olevan sisällään, ei Ville voinut jäädä sen huonommaksi mielikuvituksessaan. Hänen päällään tai allaan ähki joku jostakin tuttu em- paattinen, Villeä rakastava kaunotar, milloin vaalea, milloin tumma.

Miksi puhumme tällaisista asioista? Koska ne ovat merkityksellisempiä kuin osaamme aavistaakaan. Aja- telkaamme Jonnaa seurakunnan aktiivijäsenenä, sekä Liisaa, jotka kumpikin omasivat melko järkevän, todel- lisuuteen pohjautuvan persoonallisuuden, joka halvek-

sii kaikkea näennäistä ja mielikuvituksellista. Siitä huolimatta he joutuivat vuosikymmenien ajan mukau- tumaan johonkin sellaiseen, mistä ei milloinkaan voi kirjoittaa kirjassa. Heidän seksuaalisuutensa oli kytket- ty sellaiseen veturiin, joka syötti vaunuun milloin mil- laistakin virtaa tai lämpöä. He eivät noiden liittojensa aikana milloinkaan olleet saaneet kokea rakkauden täyttymystä, minkä edellytyksenä on sitoutuminen, em- patia, keskinäinen henkisyys ja hengellisyyskin. He olivat olleet vain objekteja sellaisille persoonallisuuk- sille, joiden olemus jää täydelliseksi arvoitukseksi vie- lä kymmenienkin vuosien jälkeen.

Tällaiset ihmiset nyt siis kohtasivat toisensa, rikki- näisinä, arpisina, yksinäisyyden tuskaa huutaen vielä toisen sylissäkin ollen. Miksi, miksi itkeä vielä, kun saa levätä toisen sylissä? Kun ei ole oppinut luotta- maan ja vastaanottamaan rakkautta, ymmärtämystä, lempeyttä, kauniita sanoja, joita todella tarkoitetaan!

Ville ymmärsi nyt tehneensä pahan munauksen ke- huessaan Jonnaa niin paljon. Mutta tulihan häntäkin ymmärtää, kun hänessä oli rakkauden kokemisen ohel- la niin voimakkaana halu kerrankin saada rakastaa jo- takuta. Jonna oli yksi maailman ihastuttavimmista nai- sista, sen Ville voi sanoa puhtaalla sydämellä, mutta miksi piti olla sillä tavoin, että juuri nämä suloisimmat olennot sellaisella tavalla rikottiin, etteivät nämä edes tässä elämänsä vaiheessa pystyneet vastaanottamaan rakkautta, jonka perään he koko elämänsä ajan olivat huutaneet? On siis totta se, mitä yksi viisas mies on sa- nonut, oliko Tommy Hellsten vai joku muu: ihminen juoksee karkuun sitä mitä etsii!

Kuinka elämän pitääkään olla niin mutkikasta! Tee- kee mieli puhua hyviä asioita, ja huomaakin sitten, että hyvät asiat aikaansaavat melkoisen konfliktin. Jonna oli siis saanut yliannoksen hellyyttä ja hyvää tarkoitta- via sanoja, ja seurauksena oli raittiin ilman myrkytystä muistuttava tila, joka saattoi koko olemuksen suorana- isen vihastumisen valtaan, siinä määrin että Ville joutui lähtemään ennenaikaisesti pois tästä niin harvoin ta- pahtuvasta tapaamisesta!

Pakenemme sitä mitä etsimme

Jälkeenpäin ei Jonna pystynyt selittämään käytös- tään, oli vain entistäkin masentuneempi. Kolme vuotta erossa entisestä piinasta, ja nyt uusi ihminen saa tuntea olevansa piina toiselle! Kuka siis todellisuudessa on luonnehäiriöinen, psykopaatti? Kuka keksisi sellaisen rokotteen, joka poistaa kaikki psykopaatin injektoimat myrkyt viattomasta uhrista? Useimmat ammattilaiset eivät käsitä tätä asiaa. Uskotaan tulevan korjaavan kaikki haavat, mutta todellisuudessa varsinainen taiste- lu alkaakin vasta irtautumisen hetkellä. Nyt tarvittai- siin terapiaa, totuuden kohtaamista. Totuuden voi koh- data vain sellaisen kanssa, joka itse on kohdannut sen. Nämä asiat voi nähdä vain avoimella sydämellä, usko- mattomalla määrällä empatiata. Ja auttajia on niin mu- rehduttavan vähän!

Kun Ville tarjosi Jonnalle halaamista ja suukotte- lua, tämä toivoi jotakin enempääkin, mitä ei kuiten- kaan voinut tehdä ilman sitoutumista. Liisa taas oli vi-

hainenkin Kallelle, kun tämä oli niin ”Kalle”, ja kun Liisa nimenomaan toivoi enemmän läheisyyttä ja hellyyttä, eikä aina sitä mitä mies haluaa! Todellisuudessa Liisa sai kumpaakin uskomattoman määrän, mutta hän ei vain pystynyt näkemään sitä. Jos annat tätä, toivoisin sitä, jos annat sitä, toivoisin tätä! Todella järkyttävä ongelma. Onko siis jokainen uhri tuomittu epäonistumaan elämänsä loppuun asti?

On toki uhreja, joilla ei näitä ongelmia ole kuvaa-massamme määrin. He saattavat onnistua hyvinkin tulevassa elämässä, jos eivät ole liian kiireisiä, ja ajattele kaiken kompensoivan prinssin tai prinsessan olevan oven edessä kädet levällään, heti kun sen vain avaa. Myöskään ei pidä kuvitella tulevan kumppanin olevan umpinainen, sillä jossakin vaiheessa purkautuu esiin jotakin mahdollisesti ikävää ja haisevaakin. Kunpa vain voisi aina valita oikean paikan!

Jonna siis hyvin suuressa määrin pakeni sitä mitä etsi. Tämä viimeisin purkaus tulisi olemaan viimeinen, ellei sitten tapahtuisi jotakin muutosta. Ajaessaan kohti Kontulaa Ville ei voinut mitään sille, että jälleen kerran, monen vuoden jälkeen, hänelle tuli mieleen se pikkuinen pirulainen, joka niin usein oli istahtanut ratin reunalle pirullisen lempeä hymy kasvoillaan ja kehottanut ison rekan kohdalla kääntämään rattia jyrkästi vasemmalle. Jos Jonna jatkaisi täten, ei Ville jaksaisi tippaakaan uskoa heidän yhteiseen tulevaisuuteensa, ei edes ystävinä. Jos ystävyys siirtyy halimisen puolelle, ja suukottelunkin, merkitsee se vastoin yleistä luuloa usein miehelle peruuttamattomia tunteita, joiden torjuminen estää sitten entisenlaisen ystävyuden.

Jonna ei tajunnut ensi kertaa Villeä hyväillessään laukaisseensa peruuttamattoman reaktion. Hän itse vähätteli tunteitaan ja halimisen merkitystä, mutta Villelle kaikki merkitsi kuin nälkäiselle karhunpennulle hunajapurkille pääsemistä. Jos saan nuolaista kerran, niin miksi ei toisenkin kerran? Ja jos kaikki maistuu näin hyvältä, miksen saisi nuolaista kolmannenkin kerran? Maistut niin hyvältä että haluan nuolla sinua lopun elämäni, ei vain kerran kuussa, vaan haluan työntää pääni niin syväälle purkkiin, että jään nalkkiin! Ja taas paha sana, joka niin muistuttaa sitoutumista, kiinni jäämistä!

Jonna siis halusi hintaan mihin tahansa pitää Villen parhaana ystävänä, mutta koska ei halunnut sitoutua, niin... niin... jos Ville haluaisi hunajaa, olisi Jonnan käsi kannen päällä ja avaisi sitä silloin kun Jonnan mielestä Ville olisi kyllin nälkäinen, vai ajatteliko se pahuksen Jonna ryhtyä hallitsemaan Villeä ja käyttämään tätä hyväkseen silloin kun Jonnan itse teki mieli... niin mitä... mitä Jonnan teki mieli? Sitä ei tainnut tietää sen paremmin Ville kuin ei Jonna itsekkään, ja se vasta oli todella ongelmallista, kun Villen nälkä oli päässyt alkuun ja... Nainen ei varmaankaan koskaan opi ymmärtämään miestä ja hänen tarpeitaan. Mies kun on niin arvoituksellinen ja vaikea ymmärtää. Vai oliko se toisinpäin, naista ei koskaan oikealla tavalla ymmärretä?

Eikö olisi hieno ja elämää ruokkiva kompromissi sopia, ettei ajoittain kumpikaan ymmärrä toistaan, etenkin kun he ovat niin vaikeataustaisia ihmisiä. Jos

liaksi pitää kiinni mielipiteistään ja omista hiukan näennäisistä oikeuksista, jää varmasti yksin, eli juoksee koko ajan karkuun sitä, jonka syliin haluaisi kap-sahtaa. Kenelläkään ei taida olla kauheasti valinnanva-
raa!

Todellisuuden etsintää

Niin Ville kuin Jonnakin vaeltelevat päivästä toiseen kaupunkinsa kaduilla ja kauppakeskuksissa. He ovat ihmisiä siinä kuin kaikki muutkin, ja koska kumpikin pelkää sitoutumista, lupautumista johonkin kestävään, ei heidän välilleen ole syntynyt sellaista ilma-
piiriä tai olotilaa, joka tuo ihmiselle oikeanlaisen turvallisudentunteen. Heiltä siis puuttuu juuri se tekijä, joka särjetylle ihmiselle on kaikkein suurimerkityksi-
sin. Siksi he panevat merkille lähes jokaisen miellyttä-
vän tuntuksen ihmisen, huomaten olevansa jossakin suhteessa juuri siinä samassa tilassa, jossa he olivat olleet koko aikuiselämänsä ajan. He etsivät sitä, sitä... sitä oikeaa, juuri sitä ihmistä, joka muuttaisi heidän elämänsä, joka tarjoaisi heille kaiken sen puuttuvan, mistä he olivat jääneet vaille.

Olkoot tämä meille kuin oppikirja, kuin viisauden lähde, niin että osaisimme asettua tällaisten ihmisten asemaan, tuntemaan sitä oikeaa empatiaa heitä koh-
taan. He seurustelevat, mutta silti yhä etsivät sitä oikeaa, täyttymystä, odotusten toteutumista.

Puhuimme hetki sitten todellisuudessa elämisestä. Kuinka suuressa määrin luonnehäiriöisen luoma maailma vallitsee vuosikausiakin jälkeenpäin sen piirissä ol-
lutta ihmistä? Kuinka kauan kestää, ennen kuin ihminen kokonaisuudessaan näkee todellisuuden kaiken sen jälkeen? Voiko todellisuutta kokonaisuudessaan nähdä ollenkaan? Eivät edes terveet, kaikilta näiltä asioilta säilyneet ihmiset näytä tajuavan todellisuutta, vaan itse kukin täydentää elämästään puuttuvaa istumalla televi-
sion edessä, lukemalla kirjaa, tai makaamalla sohvalla mielikuvitusmaailmassa, jonka todellisuus suuressa määrin on utopiaa riippuen kunkin henkilön haaveilu-
kyvystä ja pilvilinnojen rakentelutaidosta.

Mitä todellisuus siis todellisuudessa on? Sitä emme ryhdy tässä filosofoimaan, aivan kuin emme sitä, kuka ihminen todella on terve. Olen tullut siihen tulokseen, kaiken näkemäni ja kokemani jälkeen, ettei tässä maailmassa ole enää yhtään todella tervettä ih-
mistä. Olen saanut kylliksi nenilleni puhuessani sairauksista ja sairaista ihmisistä. Heti olen saanut kuulla kysymyksen, melko närkästyneeseen sävyyn: ”Oletko itsekään sen terveempi kuin me muut?” En varmaankaan. Mutta olen ehkä enemmän totuutta rakastava kuin normaali kansalainen. Siitä en saa kiittää peri-
määni, en omia kykyjäni tai ominaisuuksiani, vaan mennyttä elämäni. Jos ei tässä vaiheessa ole kiintynyt todellisuuteen ja aitouteen, on auttamattomasti hukassa! En ole ainoa totuuteen pyrkivä, vaan kaikki saman-
kaltaisen elämän läpikäyneet etsivät todellisuutta, koska kokevat siinä olevan ainoan mahdollisuutensa!

Vallankäytön monologi

Miten määrittelisimme terveen ihmisen tänä aikana? Psykologian määritelmä tuntuu juuri tällä hetkellä näiden asioiden valossa vanhanaikaiselta. Minä määrittelen terveen ihmisen, kaiken sairaan keskellä, tähän tapaan: ”Jos olen jonkun ihmisen kanssa pari tuntia keskusteluyhteydessä, mahdollisesti ruokapöydän ääressä, eikä minulle tule suurta tarvetta paeta paikalta, on tuo ihminen suht’koht terve.” Tämä on eräänlaista ironiaa, ennen kaikkea kokemieni ns. uskovaisten ihmisten kohtaamisten jälkeen.

Joidenkin ihmisten kohdalla pakenemisen tarve alkaa ilmoittaa itsestään jo muutaman minuutin keskustelun, tai paremminkin tuon ihmisen monologin jälkeen. Hän ei lainkaan huomaa minunkin olevan ihminen, vaan pyörittää kuin äänilevyä huonokuntoisessa gramofonissa, niin että sama ura pyörähtää monta kertaa neulan alla.

Mielestäni terveet ihmiset käyvät keskenään dialogia, ei monologia. Jokainen psykopaatin uhri on elänyt tällaisen ihmisen kanssa monologissa, vaikka onkin sen huomannut aivan liian myöhään!

Ajatelkaamme siis Jonnaa ja Villeä, jotka eivät oikein koskaan ole päässeet olemaan oma itsensä. Persoonallisuuteen kuuluu tavaton määrä sellaista, mitä useimmat seurakunnatkaan eivät tällä hetkellä tajua. Nouseekin siis esiin todella vakava kysymys siitä, missä määrin luonnehäiriöinen ajattelu on saanut valtaa eri kristillisissä piireissä. Jos minulle annetaan vain vähän aikaa, mahdollisesti minuutti, selvittääkseni mitä psykopatia, luonnehäiriö on, sanoisin sen tänään näin yksinkertaisesti ja nopeasti: ”Se on väärää vallan käyttöä.” Tätä väärää vallankäyttöä on aivan tavattomasti kaikkialla, jos sen väin pystyy havaitsemaan.

Monologiin turvautuminen on mitä suurimmassa määrin törkeätä vallankäyttöä, joka riistää kuuntelijalta hänen persoonallisuutensa parhaita piirteitä. Esim. minulle on aikanaan sanottu hyvin korkealta taholta, että saan kyllä puhua, mutta äänitettyjä kasetteja ei tulisi antaa eteenpäin. Pari vuotta myöhemmin esitettiin vielä korkeammalta taholta, ettei minun itseni tule kirjoittaa mitään. Vain tulee minun suomentaa jonkun taustusti aitoja puheita ja kirjoituksia. Eli minulle olisi aivan yhtä hyvin voitu sanoa suoraan: ”Sinä et ole ihminen, et ole persoona. Sinä olet olento, jolla on kyky suomentaa erinomaisen hyvin, eli sinä sovellut mahtavasti jonkun toisen ääneksi.”

Eli tässä nykyisessä maailmanjärjestyksessä suositetaan monologia, mikä varmistaa tietyn valtajärjestelmän vallassa pysymisen ja samalla alaisten suoranaisten orjuuden. Kun yksi kyllin arvovaltainen asetetaan jalustalle, säilyy toki tietynlainen järjestys ja hallintavalta, mutta kuka panee merkille alaisten pahoinvoinnin? Jokainen ihmisolento, jolta edes vähimmässä määrin riistetään hänen persoonallisuuttaan, kärsii siitä tavalla tai toisella, näkyvästi tai näkymättömästi.

Miksi seurakunnat näyttävät suosivan tätä nokkimisjärjestelmää? Miksi todellisuudessa useimmat seurakuntaiset ryhmään katsomatta ovat kadottamassa otettaan todelliseen elämään? Miksi Ville ja Jonna itkevät yksinäisyyttään jopa seurakunnan keskuudessa? Ei riitä että he kotonaan ovat kokeneet holocaustiin

verrattavan vainon ja ”rotuvihan”. Suurimmassa osassa esiin tulevista tapauksista kärsivät ja rääkätyt ihmiset kertovat siitä, kuinka melkein poikkeuksetta uskonnolliset ryhmittymät koko heidän kärsimysnäytelmänsä ajan ovat tukeneet nimenomaan kiusaajia, heidän uskottoman aidon näköisen ”terveen ihmisen” naamionsa takia!

Onko sitten ihme, jos niin Jonna kuin Villekin suhtautuvat hyvin kriittisesti kaikkeen kristilliseen toimintaan? Jos ihmisillä olisi rohkeutta kertoa seurakuntien johtajille sama, mitä he esim. kirjoittajalle ovat kertooneet, ja seurakuntien johtajilla olisi rohkeus uskoa kerrottu, tapahtuisi varmastikin jotakin radikaalia hengellisessä maailmassa. Mutta nyt valetaan tottumuksen uusissa keisarillisissa vaatteissa, leuka pystyssä ja nenä kohti taivasta, eikä kukaan pane merkille paljaana vilkkuvia takamuksia, koska hurskauden viitta heilahtelee juuri sellaisella tavalla, ettei harjaantumaton silmä ehdi havaita paljaana vilkkuvia ruumiinosia. Tulee erikoisella tavalla mieleen Ilmestyskirjan luku Laodikean seurakunnasta, joka uskoo olevansa viimeispään yksityiskohtaan asti puettu, mutta todellisuudessa on aivan alaston.

Joka näkee tämän alastomuuden ajassa jossa elämme, joutuu automaattisesti tietynlaisen huomion kohteeksi. Uskottavuus näyttää ulottuvan vain niihin, jotka pakottavista tekijöistä johtuen ovat siinä määrin maanneet maassa selällään, että ylitse astuvien paljaiden takapuolien katseleminen on jo alkanut suorastaan ällötää.

Uusi syntyminen, uusi elämä

Tällaisessa tilanteessa siis Ville ja Jonna yksinäisyyttään itkien vaeltavat ihmislaumojen keskellä, etsien ratkaisua ongelmiinsa. Ongelman ratkaisu ei ole ahdistavasta ihmiskontaktista irtautumisessa, vaan se on ainoastaan tuskallisen prosessin alku. Se on ikään kuin uudestaan hengittämään alkamisen hetki, se on kuin uuden syntymän hetki jonkun läimäyttäessä takapuolelle sellaisella voimalla, että henki alkaa jälleen kulkea. Tämä uusi syntymä vain on siinä mielessä tuskallinen ja vaikea, että nyt syntyy aikuinen ihminen kaikkine muistoineen ja kokemuksineen, paljon haavoituvampana kuin vastasyntynyt normaali lapsi!

Nämä ihmisemme ovat kokeneet tuon uuden syntymän jo pari, kolme vuotta sitten, mutta syntymisen tuottamat kivut jatkuvat päivästä toiseen. Usein mieleeni tulee ajatus elokuvasta ”Heräämisiä”. Sen pääosassa Robin Williams esittää lääkäriä joka kroonikko-osastolla keksii lääkkeen, mikä hetkellisesti herättää vuosikymmeniä koomassa tai sen kaltaisessa tilassa olleet ihmiset uuteen elämään. Näiden ihmisten riemulla ei ole rajoja, mutta joukossa on ainakin yksi, joka esittää todella vakavan kysymyksen: ”Kannattiko minun ollenkaan herätä, sillä vaimoni on kuollut vuosia sitten ja lapset ovat maailmalla tietymättömissä?”

Tämä elokuvasta kumpuava ajatus on hyvin kuvaava meidän työllemme. Pakostakin herää ajatus, olisiko sittenkin parempi että nämä ihmiset jäisivät olotilaansa kärsimyksestä huolimatta, koska moni huomaa elämän-

sä kadonneen psykopaatin uhrialttarille. Vastaus on ilman muuta selvä: asioista kannattaa puhua ja herätellä ihmisiä, sillä hehän ovat ihmisiä, joilla todellisuudessa on ääretön arvonsa Jumalan edessä. Koska meillä on niin vääristynyt jumalakuva, meillä on vääristynyt ihmiskuvakin, ja siten väärä ihmisarvostus.

Tässä kohden joudumme toteamaan jotakin sellaista, mikä herättää ristiriitaisia ajatuksia ennen kaikkea hengellisessä elämässä pettyneissä ihmisissä. Itse olen toiminut neljäkymmentä vuotta kristillisissä piireissä, suurimman osan aikaa johtavassa asemassa. Näitä piirejä saan kiittää tietoisuudestani psykopatiasta. Surullista, äärimmäisen surullista! Siten joudun lohduttamaan useita ihmisiä ajatuksella, joka vuosia sitten ei olisi tullut mieleenikään: ”On olemassa todellinenkin Jumala, jolla ei ole mitään tekemistä sen kanssa, mitä olet joutunut kokemaan!”

Helvetin kissat

Miksi Jumala sitten sallii kaiken näkemämme? Miksi ei Hän ole aikaisemmin puuttunut nimenomaan psykopaattien toimintaan? Siihen emme löydä vastausta, joka tyydyttäisi useimpia. Esittäkäämme vain vastakysymyksenä: ”Miksi tämä kysymys nousee syytökseenä mieleemme vain silloin, kun meillä menee huonosti? Miksi kaikkina hyvinä päivinä emme edes muista Jumalan olemassaoloa?”

Jumala on varmastikin nähnyt kaikki nämä asiat, yhtenä osoituksena siitä tämä kirjamme. Elämäni olisi ollut aivan toisenlainen ja helpompi, jos ei minuun olisi joku laittanut erästä ominaisuutta. Minua suorastaan inhottaa kävellä ennen kaikkea niillä kristillisillä mailla, joilla jokainen askel saa kissan vinkaisemaan raivossaan. Ensinnäkin nämä kulutiet ovat niin epätaiset astella, että pakostakin joutuu horjumaan, ja kauhea maukuna on alkanut suorastaan raivostuttaa. Olen siis kautta elämäni nostellut näitä kissoja pöydälle, ilmeisestikin aivan turhaan, sillä yhä vielä ovat kirkkokunnallisten pyhättöjen lattiat näiden muhkuraisen mattojen peittämät!

Jonna on hyvä esimerkki siitä toipumistaistelusta, jota jokainen psykopaatin uhri käy. Joku on ehkä sitä mieltä, että meidän olisi tullut valita joku muu kohteeksemme, mutta kirjoittajan mielessä on yhä enemmän vakiintunut se käsitys, että näiden ongelmien todelliset syöverit tulevat esiin nimenomaan kristillisen elämän vaikutuspiirissä.

Kerroimme jo siitä, kuinka puliukolle selän kääntäminen vielä nyt kolmen vuoden toipumistaistelun jälkeen palauttaa Jonnan mieleen seurakunnallisia muistoja. Vaikka jokainen Jonnan tuntema henkilö olisi vastaavassa tilanteessa paheksuen paennut paikalta, vallitsi kuitenkin hengellisissä piireissä uskomaton, suorastaan utopistinen elämänmalli. Puhuttiin kauniisti auttamisesta ja kärsivän kohtaamisesta, nuhdeltiin ahdistukselle selkensä kääntämisestä, mutta silti todellisuudessa ei juuri kukaan tehnyt mitään käytännössä. Ja tässä kohtaamme yhden psykopatian peruspiirteistä: **Sanat ja eletty elämä ovat järkyttävässä ristiriidassa keskenään!**

Jonna siis tunsi syyllisyyttä kääntäessään selkensä puliukolle, joka haisi niin kuvottavalle, että osa ohitse kulkevista ihmisistä puristi sormillaan nenänsä kiinni. Hän tiesi kaikkien tuttaviansa käyttäytyvän aivan samalla tavalla, mutta koki silti näiden syyttävän häntä.

Tässä on yksi järkyttävimmistä piirteistä kuvaa-massamme selviytymistaistelussa. Hyvin monet kristillisen taustan omaavat ihmiset kertovat tämän taustan olevan yksi suurimmista vaikeuksista eheytymisprosessissa. Syyllisyyttä ruokkiva julistus ja toiminta jättää uskomattoman syvät jäljet näiden ihmisten elämään. Tämä on näkymätön, väärän vallankäytön ja väärän julistuksen tuoma puoli asiassa. Kysymys ei ehkä niinkään ole siitä, mitä julistetaan, sillä harvoin voidaan ketään saada kiinni täysin perättömästä ope-tuksesta, vaan enemmänkin siitä, mitä jätetään julistamatta, kertomatta! Kristillinen tietämys on saavuttanut sellaiset mittasuhteet kuin ei koskaan aiemmin, mutta mitä hyödyttää tämä tietämys ja julistus, jos tuloksena on yhä enemmän yksittäisissä ihmisissä vallitseva sie-lullinen kärsimys?

On siis olemassa syyllistämisen näkymätön ja näkyvä puoli. Julistus voi näennäisessä hyvyydessäänkin olla orjuuttavaa, syyllistävää, ihmispersoonaa murentavaa, jos vaietaan kaikesta ihmisyyttä koskevasta. Tämä on se näkymätön, huomaamaton puoli. Näkyvä puoli hengellisestä terrorista, miten sitä nykyään kutsun, tulee esiin Jonnan elämän pahimmissa hetkissä.

Jo avioliiton aikana seurakunta tuki kaikin tavoin vanhemmistoveljeä, jonka suorastaan mairea hymy vetosi ainakin kaikkiin naispuolisiin seurakuntalaisiin. Kukaan ei uskonut Jonnan tuskaa, päinvastoin. Mies oli niin suloinen, että useampikin yksinäinen ja miksei avioitunutkin nainen salaisesti toivoi jopa Jonnan poissulkemista, ei toki kuolemaa. He kyllä arvostaisivat tätä niin uljasta metsäkaurista, joka sai niin monen sisaren mielen lämpiämään ajatuksesta... eihän sellaista saanut edes ajatella, mutta kyllä olisi mukavaa jos tämä uros lämmittäisikin heidän vuodettaan!

Kirjoittaja on tosi ilkeä, mutta aivan kutkuttaa ajatus siitä, että meillä jo olisi kyky kloonata Jonnan mies jokaiselle häntä suorastaan himoinneelle sisarelle. Olisi siinä sitten kiva istua karpäsenä katossa ja seurata näiden sisarten ilmeitä, kun sängyssä jonkin ajan kulluttua möyrisikin hirveä, isosarvinen sarvikuono! Heh, heh!

Miksi kirjoittaja on niin ilkeä? Ei kai hän todellisuudessa ole aivan niin ilkeä, mutta toivoisi tämän sarvikuonoilmion ainakin niille seurakuntalaisille, jotka sitten Jonnan pois muutettua kävivät aivan virallisena valtuustona hänen luonaan tämän vuokra-asunnossa naapurikaupungissa. ”Eikö sisar ollenkaan näe sulaisen veljen kärsimystä? Veli on tehnyt kaikkensa suodakseen Jonnalle mitä parhaimman elämän, ja sitten vaimo tällaisella kiittämättömyydellä palkitsee vuosikautisen uhrautumisen. Eikö sisar käsitä ollenkaan, mitä kaikki merkitsee niin rakkaalle veljelle, jota koko seurakunta kunnioittaa? Veli jo itkee sitä, kuinka niin rakas kotitalo täytyy myydä, kun Jonna haluaa oman asunnon.”

Puheenvuoron käyttäjä oli aikanaan nähnyt vaimon näyttämät mustelmat ja ruhjeet, mutta elämähän on niin puutteellista ja jokainen ihminen on niin vajavainen, Jonnan mieskin, jolla varmastikin oli hyvä peruste tai syy... vaikka eihän kukaan uskovainen sellaista saisi tehdä, mutta Jonnan tuli nähdä kaikki jumalallisena rakkauden osoituksena, jonka tarkoitus vain on kasvat-
taa meitä tuonpuoleista kirkkautta varten!”

Ilkeämielinen kirjailija?

Kirjoittaja tulee sittenkin todella ilkeäksi. Voiko tällaista todella olla olemassa kristillisissä piireissä? Voiko olla totta, että Jonnaa lohduteltiin ajatuksella eräästä sisaresta, joka jatkuvasti oli mustelmilla, mutta siitä huolimatta sanoi pysyvänsä kotona, vaikka mies hänet tappaisi? Voi se olla totta ja onkin. Kirjoittaja itse on saanut puheluja, joissa uhkaavaan sävyyn on tiedusteltu, mitä hän on antanut ohjeeksi jollekin naiselle. Kirjoittajalta meni ainakin eräässä vaiheessa pupu pöksyyn, ja kirjoittaja ilmoitti, ettei ole missään tekemisissä asian kanssa. Oli pelko siitä, että nämä ihmiset tulisivat oven taakse kysymään samaa. On nimittäin vaara, että nyrkki jo heilahtaa, koska nämä ihmiset todella uskovat, että uskovaisella miehellä halutessaan on jopa oikeus tappaa vaimonsa, kun kerran Jum... jumala on heille sellaisen vallan suonut!

Tällaisia valtuustoja on siis liikkeellä meidän maassamme. ”Sisar hyvä, rukoustemme ja siunaustemme saattelmana, ehkä vielä laulummekin säestyksellä, terve menoa takaisin henkiseen helvettiin!” Eikä yksikään näistä helvetillisistä seurakuntalaisista olisi hetkeäkään niissä olosuhteissa, missä Jonna joutui elämään. Ei hetkeäkään! Tämä kaikki on syynä siihen, että maassamme on nyt yksi hyvin, hyvin vihainen kirjoittaja, joka haluaa lappaa kaikki perkeleelliset kissat seurakuntien johtajien pöydille, mieluiten ruokapöydille, että edes kadotettu ruokahalu ajaisi toimenpiteisiin!

Ville oli vaivihkaa savustettu ulos omasta hengellisestä yhteydestään. Avioero oli hyvin epäsuotava asia seurakunnan keskuudessa. Kun tuli tietoisuuteen hänen osallisuutensa Jonnan erossa, alkoi seurakunnassa todellinen huhumylly. Kenelläkään sisarella ei ollut oikeutta soittaa aviossa olevalle miehelle, ei aviottomallekaan. Perheasiat kuuluivat perheeseen, kenelläkään ulkopuolisella ei ollut oikeutta puuttua niihin. Tämä oli selvä viesti seurakunnan taholta. Jukopliut, Ville kiristeli hampaitaan muistelllessaan näitä asioita. Ratikka jarrutti äkisti ja reppu putosi lattialle. Ajoittain Ville koki sellaista suuttumusta, että häntä pelotti oma tunteensa. Pari vuotta sitten hän oli niin ahdistuneessa tilassa, että jos seurakunnasta olisi tullut valtuusto hänen luokseen pahoittelemaan hänen puuttumistaan Jonnan asioihin, olisi hän saattanut mukiloida nämä henkijieveriin.

Kaikki oli niin absurdia, suorastaan järjetöntä, ettei sitä enää pystynyt käsittelemään normaalilla tavalla. Hänen elämässään ei ollut juuri mitään normaalia, siitä piti huolen Ritun sairaus. Oliko se sairautta vai vain jonkinlainen elämän filosofia, siihen hän ei tahtonut liiemmästi ottaa kantaa. Tai toisaalta... oliko sairautta

vai elämän filosofiaa se, miten hänen seurakuntalaisensa suhtautuivat hänen haluunsa kuunnella ja auttaa Jonnaa? Jonnan auttaminen ja hänen asioihinsa puuttuminen ei kuulemma kuulunut hänelle ollenkaan. Jokaisen tuli antaa ratkaista omat ”brobleemansa”, niin kuin usea seurakuntalainen sanan lausui. Ottakoon Ville nyt vain mallia seurakuntalaisistaan!

Ratikka jarrutti jälleen rajusti, ja Villen oli pakko ottaa lujasti kiinni kattoon menevästä tangosta, paljain käsin. Häntä suututti, sillä hän ei ollut ehtinyt laittaa käsineitä. Kaikenlaiset tautiset ihmiset olivat koskeneet juuri siihen mistä hän tarrasi kiinni! Häntä toisaalta hymyilytti oma reaktionsa. Sekin oli jäänteitä menneestä. Häntä suututti nyt vain ajatus seurakuntalaisistaan, jotka kehottivat häntä ottamaan mallia heistä. Olivatko nämä ihmiset sairaita vai vain ilkeitä, vai vain yksinkertaisia?

Kun avioliitto Ritun kanssa oli eräässä kriisipisteessään, soitti keskellä yötä yksi seurakuntalaisista saadakseen tietää, onko heille tulossa avioero. Miksi hiivatissa keskellä yötä? Gestapomaisia piirteitä oli näissä ihmisissä enemmänkin. Yllätysshyökkäys hetkenä jota ei aavistakaan... Ritulla oli kova selittäminen, ei hän ollut vielä nukkumassa, vaikka olikin niin myöhä. Eiväthän he olleet eroamassa, mistä sellainen käsitys oli tullut?

Nämä ihmiset eivät siis puuttuneet toisten asioihin, antoivat kaikkien olla rauhassa! ”Sisar, oletko sinä vetänyt mustaa väriä kulmakarvoihisi? Se ei sovi uskovaiselle. Veli, tukkasi on takaa aivan liian pitkä. Se ei sovi uskovaiselle miehelle. Sisar, puserosi on aivan liian tiukka, etkö sinä ymmärrä...”

Jonna kärsi vuosikymmenet, saamatta mitään todellista tukea seurakunnastaan. Siksi hänen ainoa keinonsa hengissä pysymiseen oli soittaa Villelle, joka itse samoja kokeneena uskoi kaiken kuulemansa. Koska seurakunnassa ei mikään pysy salassa, ei eroaieket, ei salaiset synnit, eivät tunnustetutkaan synnit, alkoi melkoinen kuohunta kun selvisi, että Jonna asui tuttavaperheen piharakennuksessa.

Nyt seurasi todellinen puuttumattomuuden laki, joka hakee vertaansa historiassa. Yksi toisensa perään suuntasi askeleensa tai auton keulan tuolle kadulle, mahdollisesti saadakseen luoda silmäyksen kadonneeseen lampaaseen. Yhtäkkiä Jonnan puhelin alkoi soida, vaikka numero oli salainen. Seurakunnassa eivät siis puhelinnumerotkaan pysy salaisina, sillä kyllähän näin vakavassa tapauksessa Jonnan paras ystävätär seurakunnassa antoi salaisen numeron kaikille lohduttamaan pyrkiville! Jonna lateli pitkän litanian mieheltään oppimiaan kiro sanoja, kun puhelin taas kerran soi: tuntematon numero.

”Onko se Jonna, voi hyvänen aika, Jumalan siunausta nyt sinulle...” Kaikki halusivat tietää mitä hänelle kuului, juuri nyt, kun varmaankin niin suuri väärinkäsitys oli päässyt tapahtumaan niin ihanan avioparin kesken.

Vielä vuosi eron jälkeen olivat jotkut ihmiset Jonnaa tavatessaan kertoneet, kuinka he joka päivä rukou-livat avioliiton uudistuvan ja korjaantuvan entistä ehommaksi, kunhan vain... Kyllä Jonna tiesi, että

kaikki oli hänen syytään. ”Olethan sinä halukas ottamaan miehesi takaisin, sisar rakas?”

Kirjoittaja on todella vihainen. Kun seuraavan keran joku puuttuu kirjoittajan asioihin vastaavalla tavalla, on jo valmiiksi ajateltuna vastaus: ”Anteeksi, ymmärrettävyys ja kuuluvuus on aika heikko, mistä mielisairaalasta puhelu tuleekaan?”

Ville oli ratikassa melko samanlaisen vihastuksen vallassa muistellessaan seurakuntalaisten ”toisten asioihin puuttumattomuutta”. Aina kun jollakin oli todellinen hätä, ei todellakaan puututtu toisten asioihin, mutta kun oli jotakin mitä akat ja ukot pirullisissa hampaissaan saivat pureskella, saatettiin todellakin soittaa vaikka keskellä yötä. ”Jumalan siunausta, Ritva, onko teille tulossa avioero?”

Villelle Jonna oli läheisin ihminen tässä elämässä, lapsia ja vanhempia tietenkään lukuun ottamatta. Nyt heidän siis tulisi tällaisissa olosuhteissa löytää mielenrauha ja järkeenkäypä tie henkilökohtaisesti ja toistensaakin suhteen. Oliko heillä mitään toivoa normaalista elämästä, vai olisiko jokainen tutunnäköinen ihminen tai tapahtuma palauttava mieleen nämä menneisyyden kummajaiset? Kumma juttu todellakin, mutta nyt kaikkeen etäisyyttä saatuaan Ville näki kaiken aivan uudeltaisessa valossa. Hän myönsi olevansa huono uskovainen, koska oli seuran tähden käynyt katsomassa kaikki jaksot sarjasta ”Taru Sormusten herrasta”.

Hän ei sitä uskaltaisi monelle sanoa, mutta jossakin määrin hänen mielikuvansa kaikesta siitä pahudesta, mitä seurakunnallisissa piireissä oli harjoitettu rakkauden ja ystävällisyyden petollisen verhon alla, yhdisti hänen entiset tuttunsa noihin haiseviin ja kamottaviin örkkeihin, joiden ainoa tarkoitus oli hävittää ihmiset maan päältä. Siksiköhän tämä kirjakin alkaa kuvauksella Jonnan kokemuksesta puliukon kanssa?

Yksi suurimmista ongelmista olikin siinä, että ihmisyydellä ei enää näyttänyt olevan tilaa elämässä. Jonna oli niin hyväsydäminen ja ystävällinen ihminen, kuin vain harva tämän maan päällä. Hänellä riitti normaaliolosuhteissa empatiaa ja sympatiaa monenkin ihmisen edestä, mutta siitä huolimatta häntä yhä vielä pyrittiin potkimaan entisellä mallilla päähän. Mistä se nyt sitten johtui? Häntä pelättiin, samoin kuin Villeäkin. Miksi ihmeessä?

Heistä oli tullut haaste kaikille pahassa olossa viihtyville. Heidän läsnäolonsa oli kuin sotahuuto kaikille kärsiville: tulkaa ulos pahasta olostanne, tulkaa ulos... sorron yöstä ylös nouskaa! He olivat esimerkkejä eheytyksen ja toipumisen mahdollisuudesta, ja he olivat myrkyä niille, jotka olivat päättäneet jäädä makaamaan sontakasaansa, tai pahaan oloonsa.

Näillä ihmisillä oli edes jonkinlainen turva tutussa pahassa olossaan, eivätkä he uskaltaneet astua tunteuttomaan. He eivät siis vielä olleet tarpeeksi pitkällä pahassa olossaan. Heillä oli osanottoa jakavia ymmärtämättömiä kanssamatkaajia, jotka siunasivat kaikkia kärsiviä ja ahdistuneita, lausuiivat rukouksia näiden puolesta, mutta eivät rohkaisseet liikkeelle lähtemiseen, kun olivat itsekin pahoinvointiinsa kiintyneet.

Pahasti masentunut tai työväsynyt ei huomaa omaa tilaansa. Rakkaus velvoittaa meitä kiinnittämään hänen

huomionsa näihin asioihin. Pelkkä lohduttelu ja pajailu ei ole rakkautta, vaan ymmärtämättömyyttä. Pajailtu masentunut kulkee kohti kuolemaa, sitä tiedostamatta. Samoin on psykopaattien uhrien suhteen. He eivät useinkaan tiedosta todellista tilaansa, sillä heidät on aiwopesty ja pajailtu kuoleman tielleen. Rakkaus kertoo heille, ettei kenenkään tarvitse sellaista sietää.

Jonna oli siis jo selvästi muuttunut, mutta eheytyminen oli pahasti kesken. Nyt olisi aika seurakuntalaisten käsittää, ettei heillä ole enää mitään perustetta tällaisen ihmisen asioihin puuttumiseen. Mutta ei! Jos entinen puoliso on jättänyt rauhaan, käyttäytyvät lapset kuin loiset, imien eheytyvän ihmisparan vaivalla koottuja voimavaroja, viranomaiset ihmettelevät lääkärin ohella potilaan hidasta toipumista, ja vihoviimeiseksi rukousten osoittauduttua voimattomiksi, seurakuntalaiset viimein laittavat jopa valtuuston (tuli mieleen tässä yhteydessä helvetinkoirat) keskustelemaan entisen helvetin ennalleen saattamisesta, seurakunnallisen siunauksen alla!

Käsikirjoitus arvioitavaksi.

Kaikki oikeudet pidätetään.

Copyright Markku Vuori 2005-03-10

IHMINEN TAVATTAVISSA ry

PL 15

11101 RIIHIMÄKI

www.ihminentavattavissa.net